

**'אני מבקש ממך להכניס אותי
אל היכל הרחמים'**

Wikipedia

A portrait of an elderly man with a long, full white beard and mustache. He is wearing a black top hat and a dark suit jacket. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a mottled brown color.

**וְזוֹ, מִסִּירוֹת מֵאֵין כְּמוֹתֶהּ שֶׁל ת"ח
הַצְדִּיקִים, לִפְגוּשׁ אֲנָשִׁים בְּנֵי שְׂמוֹנִים
הַמִּשְׁתַּגְּעִים כְּמוֹ יְלָדִים בְּנֵי עֶשֶׂר,
כְּדֵי לְבַדּוֹק מִי רָשָׁע, וּמִי חָצִי רָשָׁע'.**

A close-up portrait of an elderly man with a long, flowing white beard and mustache. He is wearing a black bowler hat and thick-rimmed glasses. He is speaking into a silver and black microphone. The background is a plain, light-colored wall.

וזו, מסירות מאין כמותה של תלמידי חכמים הצדיקים, להשקיע את מיטב

ממרומי הסוגיות, מגבהי מרומים מעיסוק של עיון ובקיאות, חידושי תורה ועונג שעשועי תורה, נאלץ הדיין לרדת. ועוד לרדת. ועוד לרדת. וכאמור, לחדור לנושאים שלא מעניינים אותו, ושאפילו דוחים אותו, מדכאים את רוחו. זו מלאכה של חסד ורחמים של חכמים וצדיקים בלבד, חסד שאין לו אח ורע בכל 'גמילות חסד' אחרת (כמו עם חולים או נזקקים) שעל פני האדמה. נמצינו למדים. כי תפקידו של דיין בישראל, הוא תפקיד הקשה ביותר. אין קשה למעלה ממנו! ולא לחינם אמר הקב"ה: "כל הדין דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית".

האם פשוט לך כי מותר בכלל להיות 'טוען רבני'

למדו בשיעור הקבוע את המשנה "אל תעש עצמך כעורכי הדיינים". אחרי שמרן רבי נסים קרליץ זצוק"ל, ציטט את דברי רבינו יונה שם, התעניין אחד היושבים: "למעשה, מה מותר ל'טוען רבני' לטעון על פי דין?

תשובה: האם פשוט לך כי מותר בכלל להיות 'טוען רבני', ואתה רק שואל מה מותר לו לטעון? והמשיך: מה שכתוב בגמרא (כתובות לו. גיטין לז:) שמותר לסייע ולתת עצה לבעל דין, זה רק לקרוב שלו, [ואדם חשוב צריך להיזהר אפילו לקרוב]. והסיבה היא, כי כמו שלעצמו יכול לתת עצה, גם לקרובו יכול להעניק יעוץ. אבל לאדם זר איך אפשר לתת עצה, הרי עצה זו היא טובה לאחד ולא טובה לשני, ואיך אפשר להתערב?

המשיך הרב: ובכל מקרה, ל'טוען רבני' יש ניסיון גדול של עבירה, כי הוא מתלמד לשקר, עד שכבר לא מרגיש בעצמו מה שעושה ולהיכן מגיע, ותדעו כי מי שחש ושלום אומר לאחרים לגנוב, זה הרבה יותר גרוע, מאשר הגנב בעצמו [ונכון שיש 'טוענים' יקרים וחשובים, אבל ה'ניסיון' שלהם קשה].

שאלה: אם כן, מה העצה לאדם שאינו יודע לדבר כל כך טוב בבית דין, וקשה לו להציג את טענותיו, האם גם הוא אינו יכול לבקש מאחר שיסייע לו להסביר דבריו?

תשובה: הרי מותר 'למסור דבריו' דרך שליח, ויש גם מושג 'פתח פיך לאילם'. ע"כ.

יותר אתה לא דורך כאן בבית הדין

טוענים רבניים חשובים היו נכנסים להרכב שהוא משתתף בו, עם קלסרים עבי קרס, והיו רועדים, כי הרב ישב כאילו מנותק מקשיב עם 'עיניים חולמות' במקצת. אבל לפתע זרק ל'טוען' שאלה: "לפני כשעה אמרת לא בדיוק כך" כי הקשיב לכל בליל הצעקות שלו, ולא וויתר לו על המילים שיצאו מפיו. הראש היה מרוכז במה שהוא דיבר ולא פספס, ובשאלה קטנה הפריך ל'טוען' את פלפול הסרק שהיה אומר. עוד אמר פעם טוען רבני "אני לא אוהב להופיע בהרכב שר' נסים נמצא בו, כי במהלך הדברים שלי, אני לא רואה על הפנים שלו כלום - האם הוא מבין אותי, האם מאמין לי, האם הגמרא שאני מצטט מקובלת עליו, או שמא הוא סבור כי אני מדבר שטויות. קשה לי לעבוד כך, אני לא יכול ל'התחכם', מחמת שלא ברור לי להיכן הרוח נושבת...

'טוען רבני' גדול בעוצמתו ובחוכמתו, השתתף בדיון מטעם קבוצת שכנים, רוכשי דירות, בצפון הארץ. הקבלנים ראו כי הוא חברמן' ובעל כישרון. והם ביקשו ממנו לעבור צד, אליהם, ובתשלום מלא. הוא שמע להם, כי הרעיון של המצלצלים שהם הבטיחו לו קסם לו. נפגש עם הרוכשים, וסיפר כי נאלץ לעזוב אותם, וכי בדיון הבא יקחו להם 'טוען' אחר, והודיע כי הוא מצטרף לקבלנים. כך היה. כאשר התחיל הדיון השני ר' נסים הבין מיד את מה שקרה. ואמר לו: "יותר אתה לא דורך כאן בבית הדין".

היו מקרים שהיה ברור לר' נסים כי הדרך הנכונה לעשות פשרה.

כי הדיין מקיים את רצון ה' - לרחם על הבריות ולהשכין את הצדק ביניהם מתוך מסירות ומאמץ רב מאד. שהרי השם אמר: "כי באלה חפצתי נאום ה'".

מדוע כבוד הרב לא מורה לנו לקום ולהדוף את החוצפה?!

"כיצד אפשר לסבול? איך מותר להשאיר את הצעקות הללו בלי תגובה, מדוע כבוד הרב לא מורה לנו לקום ולהדוף את החוצפה?!" - שאלתי פעם את מרן רבי נסים קרליץ זצוק"ל, בסיומם של צעקות, סיפר תלמיד חכם.

מרן שאל אותי: "הרווחת פעם חצי מיליון שקל?". לא. "הפסדת חצי מיליון שקל?". לא. "הוא (הצועק) הפסיד כעת בערך את הסכום הזה, ויש לו צער גדול מאוד. אם תהיה לך אפשרות להיכנס לרגע, למצב שלו, בכלל לא יהיה קשה להבליג".

הסתכלתי עליו כמי שלא מבין. "מה לא מובן" - תמה - "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו!" - אמרו חכמינו ז"ל. "צריך רק לחשוב על הזולת, מה עובר עליו".

מזכיר בית הדין ביקש פעם להוציא בכוח מהחדר 'גביר' שהשתולל, צעק, חירף וגידף.

אמר לו ר' נסים: **תניח לו, מדוע אתה רוצה להוציא אותו, מעולם לא טעמת את הטעם המריר של גביר המפסיד בדין תורה, אין לך אפשרות להכיל את התחושה הקשה שעוברת עליו, תן לו להוציא את המרירות. מדוע שלא נרחם עליו?!**

ההסבר, היה הגיוני ופשוט בתכלית, כמו כל ההסברים ההגיוניים שיצאו מפיו. המוח שלו היה ישר כיון שה'אני', האגו, לא עיוות אצלו את הגיון, יכול היה לחשוב כראוי, להבין היטב את השני.

במקרה נדיר אחר, הסביר שוב במחשבה שונה קצת:

הגביר שקרע מקודם את האויר בצעקות, הפסיד בשנים האחרונות חמש מיליון דולר, ובכל זאת נשאר גביר. כעת הפסיד עוד הרבה. הצעקות הללו לא נובעות מחוצפה, זו בסך הכל שפה של 'גביר בסדר גודל שכזה' בשעה שהבורסה נופלת או שמפסיד בכל צורה אחרת. כך הוא רגיל להגיב ברגעים כאלו (אין כל קשר אישי אליך ואלי) - הסביר לדיין ששאל על השתיקה שלו.

תשובה עמוקה נוספת, ואולי העמוקה ביותר, אמר פעם אחת, מדוע לא לוקח ללב את מה שמחרפים אותו, וכה אמר:

"אם הייתי עושה את מה שאני עושה, כדי לשאת חן בעיני אנשים, אולי היה אכפת לי מה שההוא אומר עלי, או צועק עלי, אבל אינני עושה בגללם, ואם כן, מה נפקא מינה אם ההוא מטיח בי בכל מיני הטחות".

לרבנית ע"ה היה קשה לשמוע מה שמטיחים בו, הוא אמר לה: **"מה יש לנו להתפעל? הרי ממה נפשך, אם אני בשמים מכובד, מה נפק"מ הצעקות הללו, ואם בשמים אני לא מכובד, אז מה מוסיפות הצעקות למצב? ולכן אין כאן כלום, ואין ממה להתפעל"**

ולכן כמעט הכריח את הצדדים לפשרה. במקרה מסוים היה בעל דין שבחיצוניותו היה נראה כ'צדיק'ל', ובצדקותו עם ההלכה, ביקש לנשל את אחותו לגמרי מכל פרוטה בנכסי האמא שנפטרה. אותה האחות, התמסרה לאמו הנפטרת במשך שנים שלא על מנת לקבל פרס, וגם ההוצאות היו עליה, והוא האח לא נקף אצבע. הדיינים ור' נסים ביקשו ממנו, שיתן לה מהירושה סכום נכבד של כסף, לפחות כמו שהיה עליו לתת ל'עוזרת' או 'משרתת' ששירתה את אמו בכל כוחה במשך שנים רבות, אך הוא נשאר בשלו ולא רצה לתת ולא לשמוע על שום פשרה. הצדיק'ל, שהתגלה כאכזרי השתמש עם הדין ש'בת' אינה יורשת, וממילא אינני חייב לתת לה כלום. לפתע אמר לו ר' נסים בתקיפות ובגזירה רבה: "אם לא תתפשר, אז נצטרך לפסוק כמה חייבים לה, ואנחנו נוציא אותך בלי כלום" [הוא נבהל והתחיל להבין מה שמדברים אליו].

במקרים רבים ר' נסים היה מבקש מהאחים הזוכים בכל הירושה של הוריהם, שיתנו לאחותם כספים, לפחות לפי גובה סכום ה'מעשר כספים' של הירושה, ובזה הם יזכו שלא יתפתחו להבות ולא יתלהטו מריבות - בתוככי המשפחה.

מה קורה כאשר בעלי הדין ייצאו מבית הדין?

אחרי כמה דיונים, לפעמים חמשה דיונים, פעמים גם עשרים דיונים, מגיע הרגע שחותמים את הדין. אם הפסק היה, שחור לבן, היינו - שהאחד הרוויח לגמרי והאחר הפסיד בדינו. והיה. אך יצוא יצא המפסיד, שלוש פסיעות לתוך הרחוב הסמוך, כבר יש בידו שלושה גידופים קשים עיקריים, אודות מה שקורה בתוך כותלי בית הדין: א. הדיין שהכריע את הדין, הייתה לו 'נגיעה' ואינטרסים. הוא בכלל לא הקשיב לנו אובייקטיבי.

ב. הדיין לא הבין כראוי את החלק ההלכתי שהצגנו בפניהם. וגם ברור כי יש חלקים ב'חושן משפט' שאין לו בהם יד ורגל.

ג. את ה'פרקטיקה', את המציאות בשווקים, וודאי שלא הבין בכלל. כי הצגתי מולו נתונים מסחריים, וראיתי כי הוא לא מבין מימינו לשמאלו. הפסיקה הייתה רק על פי השערות.

והזוכה בדין, אך יצוא יצא פסיעה אחת מבית הדין, והוא מספר לכולם:

התרגשתי לראות מה זה 'בית דין' אמיתי - לא האמנתי!

א. יש לו לראש בית הדין, נקיות מוחלטת ללא 'נגיעות' כלל.

ב. יש לו 'הבנה בהלכה' במנה גדושה - בכל ד' חלקי שולחן ערוך וגם ב'שולחן ערוך החמישי'.

ג. מדהים לראות כיצד הוא מכיר את השווקים, בפקחות יוצאת דופן, כאילו הוא סוחר גדלן.

הבה נחשב, ממאה דיונים המתקיימים בבית הדין, ר' נסים

והדיינים רכשו לעצמם, לכאורה, עוד עשרים וחמשה שונאים לפחות. הצד המפסיד מתייצב כשונא. ועוד בעלי דין שגם אם לא הפסידו לחלוטין, אבל חשבו להרוויח פי שניים, וקיבלו רק מחצית מהחלום שלהם.

[ר' נסים צחק פעם, כאשר תלמיד חכם התייעץ איתו, האם לקבל משרה של דיינות. שאלתו של התלמיד חכם הייתה כי הוא חושש מעניין של כבוד, ר' נסים צחק: **כבוד? כל כך הרבה ביזיונות.**]

ור' נסים קיבל על עצמו את כל הצער 'טרחכם ומשאכם וריבכם', כדי למנוע משומרי תורה להרים יד בתורת משה (שלא ילכו לערכאות) ועשה מלאכתו 'שלא על מנת לקבל פרס' במסירות נפש, כפשוטו.

הייתה לו סייעתא מיוחדת להמעט בשונאים ומלעיגים. כי החיוך הביישני והנקיות שהייתה נסוכה על פניו, במהלך הדיון, עוררו בלב הנשפטים את האימון בו. את האמונה שהם נשפטים על ידי אדם האוהב ורוצה בטובתם, ועל כן היו רבים, שלמרות שהפסידו, קיבלו בהבנה את פסק דינו, וגם כאשר הפסק היה נוגד את כל כיוון המחשבה האישי הראשוני שלהם.

"באופן כללי", ציין 'טוען רבני' שהשתתף הרבה בדיונים: "כאשר היו יוצאים אחרי דיון, הרגישו המשתתפים רוממות מיוחדת, למרות שהדיבורים בחדר היו עניני סכסוך ממון. לא ראו שם אמוציות אישיות של הדיין. ולכן התחושה הייתה 'קדושה' במיוחד.

(מתוך הספר החדש המרתק והמומלץ ביותר 'מילה בסלע')

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

נתחיל עם הסיפור שאנו מספרים בכל שנה ושנה, וזה אמיתי... ובכל מקום שאני מספר את זה באים אלי אח"כ עם סיפורים דומים בלי סוף... וגם אם יהיו כאלו שיחייכו, אבל צוחק מי שצוחק אחרון...

הגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א על ההזדמנות של חודש אלול

כיפור. הגיעה שעת הנעילה - ופתאום קיבלתי. נהייתי בן אדם אחר וקיבלתי חשק... גם אתה תעשה את זה השנה ובטוחני שתצליח. אני כמובן מספר את זה בכל מקום, ותמיד אני מקבל ד"שים של כאלו שניסו וראו ישועות במוחש. כמובן לא כ"כ השקיעו כמוהו ולא קיבלו כמוהו אבל קיבלו. לפני מספר שנים הייתי בישיבת 'נתיב הדעת' של הרב קפלן וסיפרתי את הסיפור הזה. בסוף השנה הגיע אלי בחור ואמר לי, המשגיח... אני קניתי את מה שאמרתם בשיחה. עבדתי בכל כוחי - לא פחות מהבחור ההוא בכפר גנים! אין ספק. כל כך השתכנעתי, שגם כשהיה לי מאד קשה ניחמתי את עצמי שכשיגיע נעילה אני הופך להיות המתמיד של הישיבה! וכשסוף סוף הגיעה שעת הנעילה - לא הייתה לי אפילו 'פתיחה'... כלום! חשבתי אולי הושענא רבה, אך לא... גם לא בזאת חנוכה... נשארתי אותו דבר, גם בפורים וגם בפסח... כבר רציתי לפנות אליך ולומר - המשגיח... קצת אחריות ציבורית... לא כל סיפור שאתה שומע תמכור הלאה... אח"כ מתאכזבים... אבל התביישתי. אבל כשהגיע חג השבועות, לא היה שום דבר מיוחד לפני זה, ולפתע הרגשתי שמתחולל בי מהפך... קיבלתי כזה גישמאק וחשק בלימוד משהו לא רגיל... אין לי שום הסבר לדברים. עד היום אני לומד בכזה גישמאק והתמדה, בטוח שזה בזכות האלול רק שלא זכיתי להיענות בנעילה מיד אבל זה נשמר לי לשבועות. זה נכון מאד וכדאי שהמשגיח יספר גם את הסיפור שלי, ואני שומע לו וממשיך לספר... הקדוש ברוך הוא כל כך אוהב אותנו ונותן לנו הזדמנות חד שנתית להיות אחרת - כאשר אין יד טבעם משגת.

פעם הרבי בעל הנתיבות שלום מסלונים סיפר

פעם הרבי בעל הנתיבות שלום מסלונים סיפר, שהוא חלם שעברו וחלפו להם ימי הרצון של אלול וראש השנה והוא לא עשה בהם כלום. הוא כל כך הצטער ואמר - איפה הייתי... מה עשיתי... למה לא ניצלתי את ההזדמנויות שהיו לי... זה כל כך כאב לו עד שהוא התעורר בבהלה, ופתאום הוא שם לב שזה היה רק חלום וזה היה ערב ר"ח אלול... חבל שנצטער עוד חודש ועשרה ימים, צריך להתחיל לעבוד כבר מהיום... הדבר הראשון שמדברים עליו להתחזק באלול זה לימוד המוסר. רה"י (מרן הגרא"י שטיינמן) זיע"א היה מבקש תמיד ואמר שזו הערובה להצלחה - זה חשבון הנפש חמש דקות בכל יום. להתבונן למה באתי לעולם, מה התפקיד שלי, מה אני יכול לשפר, איפה

נתחיל עם הסיפור שאנו מספרים בכל שנה ושנה, וזה אמיתי... ובכל מקום שאני מספר את זה באים אלי אח"כ עם סיפורים דומים בלי סוף... וגם אם יהיו כאלו שיחייכו, אבל צוחק מי שצוחק אחרון... ראש השנה קובע, ומעשה היה כך היה: הייתי פעם בכפר גנים בישיבה של הג"ר אברהם ישעי' גריינימן שליט"א. והרב גריינימן מראה לי בחור מסוים ואומר לי - אתה רואה אותו?... הוא הגיע - יותר טוב שלא תדע מאיפה, והיום הוא לומד חמש שש שעות ברציפות, בגישמאק גדול בלי לזוז מן המקום בניגון מתוק שובה לב... בחור אחד קינא בו ולא יכל לשאת את זה, והוא שאל אותו איך אתה עושה את זה? אמר לו המתמיד בחיור, מה הבעיה, תעשה את זה גם אתה! התפלא השואל, מה אתה מדבר... כשאני לומד חצי שעה אני מרגיש ואהבת - בכל לבבך, ואחרי שלשת רבעי שעה מקסימום שעה זה בכל נפשך... ואילו אתה לפני ארבע שעות זה בכלל לא מתחיל לדבר... אמר לו המתמיד - אני הייתי בדיוק כמוך! פעם אחת שמעתי בשיחה, שחודש אלול זה הזדמנות חד שנתית להתהפך ולהיות משהו אחר!

'כי יעזור השם לשבים כאשר אין יד טבעם משגת ויחדש בקרבם רוח טהורה להשיג מעלת אהבתו', כדברי רבינו יונה. אתה מתהפך ונהיה אדם אחר לגמרי! אבל מה, צריך בשביל זה להשקיע. ארבעים יום.

מה זה אלול?... כתוב בחיי אדם שאלול הם ימי רצון (כלל קל"ח) ונקרא את לשונו: 'באהבת הקדוש ברוך הוא את עמו ישראל, הרבה להיטיב אותנו וצונו לשוב לפניו בכל עת שנחטא, ואף שהתשובה טובה בכל עת, מכל מקום חודש אלול הוא מובחר ומוכן יותר שמקובל תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת נבחרנו לעם - כאשר משה עלה לקבל לוחות שניות וכו'.

הגיעה שעת הנעילה - ופתאום קיבלתי

ולפי שהיו ימים אלו ימי רצון מאז, לכן בכל שנה ושנה מתעורר עוד הרחמים למעלה והם ימי רצון. בימי רצון האלו אפשר להתהפך לגמרי ולהיות בן אדם אחר לחלוטין. המשיך הבחור - אני שמעתי את זה ממשהו, והחלטתי לנסות. מה אכפת לי... אין לי חשק ללמוד, אבל במשך ארבעים יום אני מוכן 'לקרוע' את עצמי. ובאמת ארבעים יום למדתי בהתמדה, לא בזבזתי זמן, התפללתי, בכיתי, ביקשתי וצעקתי אל ה' - אני רוצה חשק בלימוד, אני רוצה אהבה ללימוד, אני כל כך רוצה לדעת ללמוד... תעזור לי!!! ככה יום יום עד יום

אני מועד... מהם נקודות התורפה שלי... להיות אמיתי!
בספר שערי תשובה עם הארות וביאורים למרן הגרי"ג
אדלשטיין זצ"ל כתוב בהקדמה: שהוא אמר **אני מבטיח
שכל מי שילמד מוסר - יהיה מאושר!!! ואם הוא לא לומד,
אז שיתחיל ללמוד והוא יראה בעצמו שהוא יהיה מאושר.**
ואם הרה"י רבי גרשון זצ"ל מבטיח - הוא מקיים, אז אם
אנחנו עדיין לא מאושרים זה סימן שאנחנו לא **לומדים**
מוסר, אם היינו לומדים היינו מאושרים, הוא הבטיח...!
בספר של הג"ר שלמה אלשטיין שליט"א הוא כתב
בסוף פרקי זיכרון על הוריו ע"ה דברים נפלאים. אביו
הג"ר משה זצ"ל היה ת"ח גדול ומתמיד. ובתחילת
חייהם, הרבה שנים הם לא נפקדו בזש"ק. אביו הלך
לבקש ברכה ועצה מהמשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין
זצ"ל. אמר לו המשגיח - אמנם יש גזר דין שלא יהיה
לכם ילדים, אבל אם תלמד מוסר, מוסר עושה את הבן

אדם **למשהו אחר**, ועל הבן אדם האחר שנהיה פה לא נגזר שלא יהיו
לו ילדים, ובעז"ה תוושעו. זה מה שנוגע אליך, המשיך המשגיח.
אבל מה עם אשתך?... היא תזכיר לך ללמוד מוסר וממילא יהיה
לה חלק במוסר שלך וגם היא תיחשב לבן אדם אחר. וכך הוה! הם
מיד אח"כ זכו לילדים.

הסיפור עוד לא נגמר...

פעם היה משגיח באחת הישיבות שהזכיר את הסיפור הזה בשיחה,
היה שם בחור צעיר - שלהוריו למעלה מעשר שנים לא היה עוד
ילדים והוא סיפר את זה לאבא שלו. האבא שמע ואמר - אתה יודע
מה? אני מתחיל ללמוד מוסר! ואכן הוא התחיל ללמוד מוסר ומיד
אח"כ נפקדו... [אני יודע גם במי המדובר]. אדם שלומד מוסר זה
בן אדם אחר. בעצם זה שאחד מתחיל ללמוד מוסר בזה הוא צועק
השיבנו! אני רוצה להתקרב אליך! אני רוצה לחזור! עם מוסר זה
ההשיבנו האמיתי.
ותדעו לכם...

זה לא רק שיש לנו את האפשרות להתקרב לקב"ה מה שחסר
לנו כל השנה בגלל העוונות. "הלא עוונותיכם היו מבדילים ביני
וביניכם". זה לא רק שאנחנו יכולים להתקרב אליו ולמחוק את
החטאים... יש כאלו שאומרים מה זה יעזור שהכל יימחק, גם שנה
שעברה הכל נמחק ובסוף אני אחזור למה שהייתי קודם... קודם
כל זה לא נכון! ממש לא! אצל רוב בני אדם זה משפיע ומשפיע,
ואולי אח"כ זה קצת נחלש אבל בודאי שההשפעה גדולה מאד
גם למשך זמן. אבל אני רוצה להגיד לכם משהו: בא אלי מלמד
לתשב"ר והוא חיבר ספר על חינוך. והוא מספר שהיה לו תלמיד
שהיה מאד חלש בכישורו ולא היה מצליח כ"כ, תמיד היו לו ציונים
נמוכים. פעם אחת הוא עשה מבחן וקיבל ציון מאה! וזה היה מבחן
לא קל... לפי הנתונים זה היה קרוב לודאי שהתלמיד העתיק את
התשובות מחבר. המלמד קרא לו ושאל, תגיד את האמת, עשית
את המבחן לבד?... והוא עונה, לא. העתקתי... למה עשית את

זה?... אמר התלמיד בכנות, רציתי להרגיש פעם אחת איך מרגיש
ילד שבא הביתה עם ציון של מאה! איך אבא ואמא שמחים אתו...
רציתי להרגיש... המלמד התרגש, ומאז - הוא מספר - בכל שנה
אני עושה כמה מבחנים מאד קלים כדי שכל אחד יוכל לבא הביתה
עם ציון של מאה...

גם אנחנו, קודם כל - להרגיש פעם אחת שהקב"ה באמת אוהב
אותי, כשיש חטאים זה מונע, וכשהעוונות נמחקים מרגישים קרבת
אלוקים, "נפשי חולת אהבתך". את ה"נכספה וגם כלתה נפשי
לחצרות ה'". וגם בשביל פעם אחת זה שווה מיליארדים!

(מתוך 'ארחות חיים' שופטים תשפ"ד)

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת

הרה"ג

ר' אלטער מרדכי ברג זצ"ל

ב"ר דן ז"ל

מרא דאתרא דקהילת עטרת רא"ש
מונסי ניו יורק

נלב"ע ח"י סיון תשע"ז

ת.נ.צ.ב.ה

זכורני מעשה מופלא שבבית סבתי ז"ל היו חוזרים עליו מידי פעם כדי להדגיש את חשיבות ידיעת התורה

מרן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על חכמתם של תלמידי החכמים

כי תשחרר עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים (פ"ז יח)

היה מקובל שכאשר ביקשו השלטונות למצוא חן בעיני עמים אחרים, מינו למשרות בכירות אנשים מאותן אומות. באותה תקופה בקשה הממשלה בפולין למצוא חן בעיני היהודים, וכך נבחר לא אחר מאשר נכדו של בעל ה'תבואות שור' למשרת התובע הכללי.

כאשר הגיע זמן המשפט, ישב הרב שור על כס התובע. והנה, רצה הקב"ה לזכות את היהודי שלנו מכל אשמה, למרות שעל פניו היה נראה ברור שאין כל אפשרות לשחררו.

בעת שהקריא את החשדות, זמזם הרב שור בפיו את המשנה

מה עשה הקב"ה? "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". לפתע עלתה בליבו של התובע עצה מחוכמת, ובעת הקראת החשדות החמורים רמז ליהודי מה עליו לטעון לזכותו, וזאת באמצעות משנה מפורשת במסכת שבת...

בעת שהקריא את החשדות, זמזם הרב שור בפיו את המשנה (שבת כד א) "מי שהחשיך בדרך נותן כיסו לנכרי". בכך התכוון לרמוז לחשוד שבאשר לעבירת השוחד יטען לשופט שלא היתה לו כוונה לתת שוחד לשוטר, אלא כיון שהיה בדרך בערב שבת, מחייבת אותו ההלכה למסור את כיסו לנכרי...

היהודי קלט את הרמז וטען כך בפני השופט. למשמע הטענה הזו זימן בין המשפט את רב העיר ורשה לשאלו האם הדבר נכון שכך צריך לעשות כל יהודי שהחשיכה לו הדרך בערב שבת.

המרא דאתרא דוורשה אישר את הדברים, ואף הציג את המשנה לפני השופט, שאכן, התרשם לטובה, וזיכה את היהודי על אתר מעבירת השוחד. כיון שזוכה מעבירה זו זיכה אותו השופט גם מעבירת המסחר שעשה עם הגוי מאחר שהשתכנע שהיהודי לא נהג במרמה.

סיפור זה ממחיש בפנינו את חשיבות לימוד התורה, שהרי גם אם הקב"ה הכין כבר את הרפואה למכתו של היהודי, אם לא היה החשוד מכיר את המשנה במסכת שבת, לא היה קולט את הרמז שבדברי התובע הכללי, וממילא לא היה יוצא זכאי במשפטו.

(מתוך הגדה של פסח חישוקי חמד)

זכורני מעשה מופלא שבבית סבתי ז"ל היו חוזרים עליו מידי פעם כדי להדגיש את חשיבות ידיעת התורה. מתוך המעשה שסופר כאן נוכל לדעת שגם אם הקב"ה רוצה להציל את האדם, צריך הוא, האדם, להיות בקי בדברי התורה. אחרת כל ההשתדלויות לא תעזורנה.

זה קרה בפולין שלפני מלחמות העולם, כאשר השלטונות אסרו על היהודים לסחור עם הגויים בתואנה שהיהודים מרמים את הכפריים הגויים. ויהי היום, וערב שבת היה, עבר יהודי אחד, צדיק וישר על החוק, קנה סחורה מכפרי גוי, העמידה על עגלתו ונסע עמה העירה. בנסעו עם הסחורה מהכפר לעיר, תפסוהו אנשי החוק, ולאחר חקירה גילו שעשה סחורה עם גוי. מידענו החליט לנקוט בדרך שבה הלכו אבותינו בגולה, וניסה לשחד את השוטר. הוא מוציא סך נכבד ומגישו לאיש המדים.

השוטר היה, במקרה, איש ישר דרך, וכשראה את הכסף המושט לו בהיחבא, גבר כעסו עוד יותר, והחליט לעצור את היהודי בעד שתי העבירות גם יחד. על הסחר עם גוי ועל נסיון השוחד. בעוד שבגין העבירה הראשונה היה צפוי לו עונש קל יחסית, הרי שבעד מעשה השוחד המתינו לו שנים רבות בבית הסוהר. והנה, בפולין של הימים ההם, כמו גם בכל מדינות אירופה,

כל שבוע הגליון אצלכם במייל

כתבו לנו ונשמח לצרף אתכם לרשימת המנויים

A950850750@GMAIL.COM

כבר שנתיים אני מחכה להגיד לך תודה, היכן נעלמת לנו? האברך כמעט התעלף. שנתיים הוא מסתובב עם "בטן מלאה", בטוח שעשו לו תרגיל והנה, בשיחה אחת קצרה, התבררה האמת.

הגאון רבי שלמה מילר שליט"א על להבין שיש גם צד שני

דברי ריבית בשערך (י, ח)

רבי שמשון מאוסטרופולי זצ"ל, מגדולי המקובלים, אמר דבר נורא: "כִּי יִפְּלֵא מִמֶּךָ דָּבָר לְמִשְׁפָּט" - אם יהיה לך הדבר לפלא, למה דווקא עם ישראל כל כך סובל ודמו נשפך כמים? מפני מה יש כל כך הרבה אנטישמיות בעולם? - הסיבה לכך היא: "דְּבָרֵי רִיבִית בְּשַׁעְרֶיךָ" - בגלל כל המריבות והמחלוקות שיש בתוכנו. אם נזכה לתקן את שנאת הַחֲנָם שבתוכנו - נזכה לגאולה.

איך באמת יוצרים מצב שיהיה שלום? הרי אם תשאל אנשים שרבים זה עם זה ושונאים אחד את השני, מה פשר שנאת החנם שביניהם? כל אחד מהם יסביר לך שאין זו שנאת חנם, והוא יכול להסביר במדויק למה הוא שונא את השני ומה השני עשה לו, כל אחד והחשבונות שלו...

כל המחלוקות - אם זה בתוך הבית, אם זה בין שכנים ואם זה בין מתפללים בבית כנסת - נובעות מכך שכל צד לא מסוגל להכיל את הצד השני. כל צד משוכנע שהוא הצודק ו"אין צד שני". אם היה מסוגל להכיל שיש גם צד שני - גם אם הוא חושב שהצדק אתו, ולא עם הצד השני, אבל יש גם צד שני שחושב אחרת ממנו - הכול היה נראה אחרת.

זאת ועוד: אם כל אחד מהצדדים היה מסוגל לדון לכף זכות את הצד השני, לנסות להבין את המניעים שגרמו לו לחשוב את מה שהוא חושב, בוודאי שהרבה מריבות היו נחסכות. וזהו שאמרה תורה "כִּי הִשְׁחָד יַעֲזֹר פְּקָחִים" - חז"ל מפרשים את המילה "שחד": שהוא חד! כל הבעיות, המחלוקות והריבים נובעים מזה שאדם רואה רק צד אחד.

האדמו"ר הניח את המצות שלך בצד!

אספר סיפור שארע לפני עשרות שנים בארצות הברית: אברך צעיר, שלא בא מרקע חסידי, התקרב מאד לאדמו"ר **רבי יואליש מסאטמר** זצ"ל. כידוע, האדמו"ר מסאטמר עשה ענין גדול מאפיית המצות לפסח, וכל כולו היה חי את הענין.

האברך הזה חשקה נפשו ליטול חלק באפיית המצות של האדמו"ר. הוא ניגש אליו וביקש להצטרף לחבורה שמתעסקת באפיית המצות, וציין שהוא מומחה ברידוד המצות. האדמו"ר קיבל אותו לחבורה. האברך השקיע את הנשמה בעבודה ועשה מלאכתו נאמנה, על הצד הטוב ביותר. דא עקא, תוך כדי עבודתו ניגש אליו מישהו צר ואמר לו: "דע לך! שמתי לב שהאדמו"ר עוקב אחריך ואחרי המצות

שלך, בלי הפסק, ואת כל המצות שלך הוא מניח בצד..."

לבו של האברך נשבר לרסיסים. 'ככה הרבי 'עובד' עלי? נותן לי לעבוד כדי שתהיה לי הרגשה טובה, ולבסוף שם את המצות שלי בצד ולא ישתמש בהן?!' הוא ברח משם במהירות, ובמשך כשנתיים לא דרך בסאטמר. כולו היה כעוס על הרבי שעשה לו 'תרגיל' כזה. האדם הזה שאמר לאברך את הדברים, היה מושחת גדול! ככה להרוג בן אדם במשך שנתיים! גם אם הוא חושב שהאדמו"ר אכן עושה כך, ומניח את המצות בצד - למה ללכת ולספר את זה? תראו מה זה "דברי ריבות בשערך"!

אחרי שנתיים הגיע לאברך הזה יהודי שידע מכל מה שקרה, והציע לו להיכנס יחד אל הרבי. האברך סירב, אך הלה לא וויתר: "יצאת מדעתך?! אתה 'ברוגז' עם הרבי?! אם יושב לך משהו על הלב - גש ודבר אתו!". והוא הסכים. בקוויטל שבידו שאל את הרבי אם הוא זוכר אותו? והרבי השיב: "בוודאי שאני זוכר אותך. כבר שנתיים אני מחכה לך, הרי עשית אצלי רידוד למצות. איזו עבודה נפלאה עשית. הוריתי לשים את המצות שלך בצד, כי אותן אכלתי בליל הסדר. כבר שנתיים אני מחכה להגיד לך תודה וישר כח. היכן נעלמת לנו?". האברך כמעט התעלף. שנתיים הוא מסתובב עם "בטן מלאה", בטוח שהרבי עשה לו תרגיל. והנה, בשיחה אחת

המשך בעמוד 15

"היכן המטבע?, שאל האב" אמר לו הבן: "הלכתי למכולת וקניתי בה ממתק טעים"... עולמו של האב חרב עליו. הוא רץ לבעל המכולת ושאלו: "היכן המטבע שקיבלת מבני?"

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א על השופטים שנועדו להזכיר לאדם שעליו להיות משועבד למלכו של עולם

שָׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ... (דברים יח)

בוא תאכל ותשתה, בוא תפספס... ומשכח ממנו את דברי תורתנו הקדושה. השופטים והשוטרים נועדו לעצור את האדם, להעמידו על מקומו, ולהזכיר לו שעליו להיות משועבד למלכו של עולם. האדם הוא הדיין של עצמו - לא רק בעניינים שבינו לבין עצמו; עליו לבחון ולהכריע כיצד לנהוג בכל מיני שאלות ועניינים שבינו לבין משפחתו וילדיו, בינו לבין קרוביו, ידידיו, שכניו. לעיתים מדובר בעניינים שבדיני ממונות, לעיתים בעניינים הרי גורל, דיני נפשות ממש. אדם בהבל פיו יכול לפגוע בשמו הטוב של הזולת ולהרוס את חייו.

בדורות הקודמים שררו עוני ודלות נוראים. אנשים היו רעבים ללחם, פשוטו כמשמעו.

מסופר על ילד קטן שמצא בביתו מטבע נפוליאון מזהב. אוצר של ממש. מטבע כזו כלכלה משפחה שלמה למשך תקופה. אך הילד לא הבין את ערכו של האוצר יקר הערך שנפל לידי. הוא השתעשע במטבע הנוצצת ומיהר לחנות המכולת הקרובה לקנות לעצמו ממתק...

כשנודע לאביו הדבר הוא הזדעק: "היכן המטבע?" אמר לו הבן: "הלכתי למכולת וקניתי בה ממתק טעים"... עולמו של האב חרב עליו. הוא רץ לבעל המכולת ושאלו: "היכן מטבע הנפוליאון שקיבלת מבני?"

השיב החנווני: "איזה נפוליאון? לא קיבלתי שום נפוליאון. הוא נתן לי מטבע של פרוטה, שתמורתה קיבל את הממתק שרצה"... הטיח בו האב: "אתה לקחת מהבן שלי נפוליאון! תחזיר לי אותו!" אך החנווני בשלו: "לא קיבלתי ממנו מטבע נפוליאון, קיבלתי מטבע של פרוטה".

האב תבע את החנווני לדין תורה

האב תבע את החנווני לדין תורה, והדין הוא שהמוציא מחברו עליו הראיה. מניין יוכיח האב שהחנווני משקר? הרי אי אפשר לסמוך על הבן הקטן. מלבד היותו נוגע בדבר, הוא חסר דעת, אינו יודע להבדיל בין מטבע למטבע. אמר הדיין לחנווני: "אם רצונך להיפטר - עליך להישבע שקיבלת מהבן מטבע של פרוטה ולא מטבע של נפוליאון".

הסכים החנווני להישבע ולפטור את עצמו, אך אז קם האב ממקומו ואמר: "אני מוותר לו. אינני מוכן שיהודי יישבע לשקר בגללי"... כך הסתיים הדין-תורה בין האב לחנווני. האב היה מוהל נכבד בעירו, וכל בני העיר רחשו לו כבוד ואמון. עד מהרה פשטה השמועה

מהי כוונת התורה באמרה "תתן לך" - בלשון יחיד? וכי האדם הפשוט הוא זה שממנה את השופטים והשוטרים? הלא לכאורה ציווי זה לא נאמר אלא לרבנים ולגדולי ישראל, שעליהם למנות את הדיינים והשופטים, ואין זה דבר שמוטל על כל יהודי ויהודי! המפרשים כתבו כי כוונת התורה, שמלבד המצווה הכללית להעמיד שופטים ושוטרים בעם ישראל כדי לדון את דיניהם, ישנה חובה פרטית על כל אחד מישראל להעמיד לעצמו 'שופטים' ושוטרים' שיפקחו וישגיחו על מעשיו. ומיהו השופט והשטר של האדם? - הוא עצמו! על כל אדם להעמיד לעצמו 'שופטים' - לשפוט את עצמו ולשמור את צעדיו, ו"שוטרים" - להציב לעצמו גדרים וסייגים, שיהיו גורם הרתעה השומר על האדם מפני עבירה.

צריך האדם להרגיל את עצמו שלא לעשות שום פעולה ומעשה בלי שתקדם לכך מחשבה. סוף מעשה - במחשבה תחילה. לפני כל צעד צריך האדם לעטות על עצמו את תפקיד הדיין והשופט, ולשפוט את המעשה שעומד לעשות. עליו להתבונן בדבר ולבחון אותו מכל צדדיו, לשקול בשיקול דעת זהיר ואחראי ואז להגיע להכרעה - האם לעשות את המעשה או להימנע מלעשותו.

אם במשך כל השנה יהיה האדם השופט של עצמו - מובטח לו שביום הדין, כשידונו אותו בשמיים על מעשיו, יצא זך ונקי, וייגזר דינו לטובה.

אנשים רבים פועלים על פי רצונותיהם: רוצים לראות משהו - רואים, רוצים לאכול משהו - אוכלים, רוצים לדבר - מדברים, רוצים ללכת - הולכים.

אך התורה הקדושה מלמדת אותנו שחייב כל אחד לעצור את עצמו: רגע, רגע... שקלת? דנת? מותר ללכת? אפשר לצאת מבית הכנסת כעת, או שמתאים להישאר לשבת? אתה הולך ברחוב ו'בא לך' להסתכל מי הולך לידך? לשם מה אתה צריך לדעת את זה? תתמקד בדרך שלך ובמשימה שאותה אתה צריך לעשות... למה דיברת? היית מוכרח לומר את הדברים הללו? מה פשר התשובה 'סתם דיברתי'? אין 'סתם', תדון, תשפוט את עצמך, תבדוק כל דבר ודבר.

היצר הרע נותן לנו שוחד שהוא גדול יותר מכל סוגי השוחד שקיימים בעולם

היצר הרע נותן לנו שוחד שהוא גדול יותר מכל סוגי השוחד שקיימים בעולם - הוא מספק לנו הנאה מיידית. היצר קורא לאדם:

לפני שנים רבות סיפר לי הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל, שפעם הוא שאל את הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: אני אומר דרשות, אך איך מכניסים את ה'נשמה' לשומעים?"

הגאון רבי שלמה לוונשטיין שליט"א על הזכויות וההשפעה של כל אחד

וְלֹא־תִּתֶּנָּה בְּדִרְבָּרְךָ כָּל תַּיָּמִים (י"ט ט')

מניח תפילין ולא הולך לשיבה, ולכן הבת דורשת שיעשו גם לה מסיבה. באותה שעה, נכנסו בי הדברים כארס של עכנאי. אמרתי בליבי: 'לא יתכן שבניי שהגיעו למצוות דומים לאחיותיהן, ולא מניחים תפילין. כבר למחרת קמתי וביקשתי מהם להתחיל להניח תפילין, ולאחר מכן כבר התקיים בנו הכלל 'מצוה גוררת מצוה'. הילדים עברו ללמוד בבתי ספר דתיים, והדבר כה השפיע על הבית כולו, עד שכולנו שבנו בתשובה שלמה, והיום אנחנו שומרי תורה ומצוות, ומקפידים על קלה כחמורה!"

פנה רבי שלום אל רבי ראובן בסערת נפש ואמר: "נו, אתה יכול להבין כיצד הלצה שנאמרה בדרשה שכלל לא הוכנה מראש החזירה בתשובה משפחה שלמה? זו יכולה להיות רק יד ה'!"

התוכי עשה את שליחותו

ואכן העוסקים בהחזרת בנים אל אביהם בשמים, נוכחים פעם אחר פעם לראות שלקב"ה יש דרכים רבות ובלתי צפויות כדי להחזיר אליו את בניו האובדים.

לאחר שמשפחה מקבלת החלטה לשוב בתשובה, שולח ארגון 'ערכים' לביתם צוות שיכשיר את המטבח.

פעם אחת הגיע צוות לביתם של בני זוג ועמל במשך מספר שעות להכשיר אותם כדת וכדין. בתום העבודה, הציעה בעלת הבית לאנשי הצוות לשנות קפה, והם שמחו ואמרו: "נשמח לשנות את כוסות הקפה הראשונות שיוצאות ממטבח כשר".

אנשי הצוות ישבו על הספה כשכוסות הקפה בידיהם, ולידם ישבו גם בני הזוג. "תגידו", פנה אליהם אחד מאנשי הצוות. "מה הביא אתכם לחזור בתשובה?"

ואז הם סיפרו להם סיפור שהוא על גבול הדמיון: יום אחד עבר הבעל ליד מגרש ספורט, ולפתע הוא ראה ערימת נוצות ירוקות. הוא התקרב וראה שמדובר בתוכי שנמצא באפיסת כוחות. הוא הביא אותו הביתה, נתן לו לשנות, והזמין וטרינר. התוכי קיבל טיפול מסור, ולאחר שבועיים הוא נעמד על הרגליים. והנה בבוקר אחד הוא פצה את פיו והחל לומר: "שמע ישראל! שמע ישראל!" התוכי המשיך וחזר על המילים הקדושות שוב ושוב גם בימים הבאים, והבעל פנה לאשתו ואמר: "אני ממש בוש ונכלם! היתכן שתוכי אומר 'שמע ישראל' ואני לא אומר?"! הוא התחיל ללכת לבית הכנסת והתפלל בכל יום תפילת שחרית, ולאחר התפילה הוא קיפל את הכיפה ותחב אותה לכיס. אחרי חודשיים הוא כבר השאיר את הכיפה גם לאחר התפילה, והתחיל לעשות קידוש בשבת. אמרה לו האישה: "אי אפשר להמשיך במצב של 'פיפטי

לפני שנים רבות סיפר לי הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל, שפעם הוא שאל את הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: אני אומר דרשות, אך איך מכניסים את ה'נשמה' לשומעים?"

אמר לו רבי שלום: "מובא בחז"ל (סנהדרין לז ע"ב) שכאשר הרג קין את הבל, הוא לא ידע מהיכן נשמתו יוצאת, ועל כן עשה בו פצעים רבים, מה שהעצים את סבלו של הבל ביותר. באותה שעה שלח הקב"ה ציפור שהתקוטטה עם חברתה והרגה אותה בצווארה, וכשראה זאת קין, הבין שמשם הנשמה יוצאת, ועל כן פצע אותו בצווארו וכך מת הבל ונגאל מיסוריו".

"מאז", אמר רבי שלום, "אנחנו יודעים איך 'מוציאים' את הנשמה, אבל איך 'מכניסים'? אין לי מושג! דרשן אינו יכול לדעת איזו השפעה יש לדבריו על השומע. לעיתים דווקא ווארט או בדיחה הם שיכולים לחולל גדולות ונצורות!"

הוסיף רבי שלום וסיפר: "פעם אחת התארחתי בשבת אצל בתי המתגוררת בקרית גת. באמצע הסעודה נשמעו נקישות בדלת הבית. כאשר הדלת נפתחה, נראה מאחוריה גבאי של אחד מבתי הכנסת שבעיר. מה קרה? נודע לו שאני נמצא בשבת בקרית גת, והוא הגיע להזמין אותי לדרוש בפני הציבור לאחר הסעודה. האמת שכלל לא התכוונתי לדבר באותה שבת, ועל כן לא הייתה כל דרשה מוכנה תחת ידי, אך אף על פי כן לא הייתי מסוגל לסרב לבקשתו. הלכתי עימו לבית הכנסת, אמרתי דרשה, ובסיומה שבתי לבית בתי. לאחר מספר שנים, ניגש אלי יהודי ופתח עימי בשיחה: 'שלום כבוד הרב, אתה זוכר אותי? אני מקרית גת. הרב הוא שהחזיר אותי בתשובה!' אמרתי לו: 'אני מצטער, אך איני מכירך כלל. לא זכור לי ששוחחנו אי פעם'.

הרב סיפר אז בדיחה

אך היהודי המשיך: 'האם הרב זוכר את הדרשה לביל שבת בקרית גת? הרב סיפר אז בדיחה: מדוע בעבר בנות לא ביקשו שיעשו להן 'בת מצוה' והיום הן מבקשות זאת? אלא, שפעם ילד שהגיע לבר מצוה התחיל להניח תפילין, ואחר כך הוא הלך מידי יום ללמוד בישיבה ויצא מהבית השכם בבוקר. הבת הייתה רואה את אחיה, ומבינה שבהגיעה ל'בת מצוה' לא מגיע לה שיעשו חגיגה כה גדולה, משום שאצל הבן, חגיגה זו נובעת מכח החיובים הרבים שבהם הוא מתחייב. אמנם היום הבן לא

בעלה על אברך אחד שעמד שם, ואמר: "תראי את הבן אדם הזה, אני מתפעל ממנו. פירחח שנכנס אחריו עקף אותו באופן מאוד לא יפה, ועוד העיר לו בקולי קולות הערה מרגיזה, אם זה היה משהו אחר, את יודעת איזה בלאגן היה מתחיל פה... אבל הוא רק חיך אל הבחור החצוף, וסימן לו שהוא יכול לגשת לפניו. באמת, אני מתפלא איך הוא מסגל להגיב ככה".

"מה אתה מתפלא?" ענתה לו אשתו, "הוא הרי לומד תורה". "אם לימוד התורה הוא שגורם לזה", הוא אמר, "גם אני רוצה ללמד". האברך הזה - שיצא מהמעדנייה, ומאז כבר נעשה רעב אלף פעם, וקנה כנראה עוד כמה וכמה בורקסים - האם הוא מעלה על דעתו, שיש יהודי ששומר שבת ולומד אלפי שעות תורה, בזכותו? הוא אינו יודע, אבל הוא קשר לעצמו שעון זהב, כי הוא החוליה שהביאה את שעון הזהב הזה. (קטעים מלוקטים מתוך 'מתוך האור' סדר תפילתנו)

הגלין יו"ל בזכות המסייעים..

קרן 'שם עולם אֶתָן לו'

וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבָּנוֹת
שֵׁם עוֹלָם אֶתָן לוֹ
(ישעיהו נ"ו ה')

לעי"נ אלו שלא זכו להמשך הדורות

אלחנן יוסף בן שמעון וציפורה זצ"ל

שרה בת ברכה ויוסף ע"ה

ישראל מאיר ז"ל בן הר"ר בן ציון חיים שיבדלט"א

מרדכי בן אליהו חיים זב ז"ל

נורית בת שמעון ע"ה

בתיה בת יהודה לייב ע"ה

שירה ע"ה בת אורן שמעון שיבדלט"א

פיפט". אנחנו לא יכולים לעשות צחוק מעצמנו. או שאנחנו חוזרים בתשובה שלמה, או שאנחנו לא מקיימים יותר אף לא מצוה אחת! הם הגיעו לסמינר, ואחד מהמרצים קידם אותם לשלום, והתעניין מהיכן הם. 'אנחנו מתגוררים בעיר פלונית', השיבו בני הזוג.

"גם אני מתגורר בעיר זו", הגיב המרצה. "באיזו שכונה אתם מתגוררים?" אמרו בני הזוג: "בשכונה פלונית". "גם אני גר שם! אפשר לדעת באיזה רחוב אתם גרים?"

כאשר אמרו את שם הרחוב, אמר להם המרצה: "אנחנו ממש שכנים! יש לי שאלה לשאול אתכם שלא קשורה לסמינר: אולי במקרה מצאתם תוכי?" מה התברר? אותו מרצה גידל בביתו תוכי ואילף אותו לומר 'שמע ישראל' ו'שבת שלום'. יום אחד הייתה לו בעיה בגג, והוא לקח את התוכי ועלה עימו לגג. פתאום פרץ מדוד השמש זרם מים רותחים, והמרצה נבהל וקפץ בבהלה לאחור. גם התוכי נבהל ופרש כנפיים כדי לברוח, אך מכיוון שהוא כבר לא עף למרחק זמן רב, הוא נפל אל הארץ. "אולי ידוע לכם היכן הוא?" שאל המרצה.

הם לא רצו לומר לו שהם שמצאו את התוכי, ורק ביקשו אחר כך מאיש צוות את מספר הטלפון של אותו מרצה. בתום הסמינר הם החליטו לחזור בתשובה. הם שבו לביתם, והשיבו גם את התוכי - ששליחותו בביתם תמה - אל ביתו האמיתי.

האם יש אדם שהיה מעלה על דעתו שתוכי ישיב משפחה בתשובה? אין זו אלא שהקב"ה דואג לבל ידח ממנו נידח, ולכן החזרה בתשובה יכולה להיות גם בדרך כה מופלאה.

כולנו רוצים לשוב בתשובה. אך לא תמיד יודעים כיצד לחזור, או שלעיתים מתגנב יאוש אל הלב, והאדם מפקפק בכך שיום יבוא והוא יבוא בתשובה שלמה. סיפורים אלו מלמדים אותנו יסוד גדול ועצום: תפקידנו הוא רק לפתוח לקב"ה פתח כחודו של מחט. כשהיהודי פותח בליבו פתח דקיק, הקב"ה שולח לו סייעתא דשמיא מרובה, ולבסוף הוא שב בתשובה בדרכים ובאופנים שכלל לא חלם ולא שיער שהם אפשריים!

שאלו את אשתו: "מה קרה לו?"

הרי לנו, שאנחנו כל הזמן משפיעים ומושפעים, כי אנחנו חיים בחברה.

לא צריך לדבר בשביל להשפיע, ההתנהגות שלנו משפיעה כל הזמן. מעשה היה במשפחה אחת, שבה האשה חזרה בתשובה, ובעלה לא. ממש לא. הוא לא רצה להתקדם מילימטר, היא הייתה יושבת בשולחן שבת עם הילדים, והוא בחדר השני ... הוא כיבד אותה ולא רצה להתגרש, אבל גם לא רצה להתקדם. היא נסתה לדבר ולשכנע, אבל לא עזר לה שום דבר.

יום אחד הוא הגיע אל הרב בן שלמה מ"ערכים" ובקש שילמד איתו. הוא לא ידע כלום, והתחיל ללמוד חומש ורש"י, אחר כך משנה, ובסוף למד גם גמרא. שאלו את אשתו: "מה קרה לו? מה גרם לשינוי החד והבלתי צפוי הזה?"

והיא סיפרה, שיום אחד הם נסעו יחד לירושלים, ומאחר והיו רעבים, נכנסו למעדנייה לקנות בורקס ושתייה. פתאום רמז לה

אחד המתפללים ניגש אל הילד, נטל את מטוס הנייר והרסו בן-רגע בין אצבעותיו. רבי דוד בהר"ן עמד נרעש ואמר לו: בשמים נרשם כעת על שמך עוון חמור כאילו לקחת פצצה והשלכת על מטוס גדול ואמיתי בשדה התעופה

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על הזהירות בממון חבירו

שְׁפָטִים וְשֹׁפְטִים הָיָה לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ (ט"ז י"ה)

בספר 'קב הישר' (פרק נ"ב) מובא שאם אדם רוצה לדעת על אדם אם הוא ירא שמים שיבדוק כמה הוא זהיר בממון חבירו. זה לשונו שם: "כי עיקר היראה והצדקות הוא בממון, וכל אדם שהוא עומד בצדקתו על ממון זה הוא צדיק גמור, ועליו נאמר 'יגיע כפך כי תאכל - ביושר - אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא'."

שמעתי מאבי מורי זצ"ל, כי כאשר בא המשגיח הגאון הצדיק רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל לשמש כמשגיח בשיבת פוניבז', ובאו תלמידיו מגייססעהד וביקשו לשוחח עימו בלימוד, המשגיח סירב. כשנימוקו בפיו: "אם אדבר איתכם בלימוד, עלול אני להיכשל בגל! מכיון שנשכרתי על ידי הישיבה לתפקיד אמירת השיחות, הרי שמחוייב אני להקדיש את כל מחשבותיי אך ורק למטרה זו!"...

הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצ"ל סיפר, שכאשר הגיע רבו המשגיח הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לגיל שבעים וחמש, הוא ניגש לפטרונו, מרן הרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, וביקש להתפטר מתפקידו בישיבה. לדבריו, הוא חש כי כבר אינו יכול להתרכז במצוקות הבחורים, והוא טרוד יותר בעצמו ובענייניו הפרטיים.

אמר לו הרב מפוניבז': "רבי יחזקאל! אני מוכן לשלם את משכורתכם רק עבור העובדה שהנכם לומדים ומתפללים בישיבה, והבחורים רואים זאת והדבר לתועלת עבורם". אך רבי יחזקאל סירב בתוקף. טענה אחת ויחידה הצליחה לשכנע את המשגיח להישאר בישיבה ולהאציל מהודו על תלמידיה: "כאשר אני אוסף תרומות לישיבה", אמר לו הרב, "אני לוקח כסף רק בתנאי שהתורם נותן את הכסף על מנת שאשתמש בו לפי שיקול דעתי האישי. בהעדר הסכמה לתנאי זה, אינני מקבל את התרומה. אם כן הכל על דעתי, ויכולים אתם להסכים לדברי שמגיע לכם כסף על כך..."

רבי אליהו דושניצר מפיס בעלי שמחה

אחד יחיד ומיוחד בזהירותו המופלגת בדיני ממונות בדור העבר, היה הגאון הצדיק רבי אליהו דושניצר זצ"ל, מנהלה הרוחני של

ישיבת לומז'ה בפתח-תקוה. ישנם סיפורים רבים כיצד היה נשמר ונזהר מכל סרך וחשש של גזל, ממש לא יאומן כי יסופר. בין שלל מעלותיו וסגולותיו הפלאיות של רבי אליהו כאחד מקמאי, עד אשר מרן ה'חזון איש' זצ"ל התבטא עליו, כי הוא אחד מל"ו צדיקים שבדור. התבלט צדיק נשגב זה בזהירותו הנוראה שלא להיכשל חלילה בשום סעיף בחושן משפט.

נפתח בסיפור מדהים שסיפר רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, עם הנוסח העסיסי והמתיקות הירושלמית שלו, המשקף היטב את מעלתו הייחודית והנדירה של רבי אליהו וזהירותו המופלגת בדיני ממונות:

בישיבת לומז'ה בפתח תקוה עמד אחד הבחורים מתושבי האזור לפני נישואיו, והוריו הזמינו את כל הציבור לקידוש. כנהוג, התאספו כל המתפללים בבית בעלי השמחה לאחר התפילה, וראו כיצד טרחו בעלי הבית והכינו כיבוד כיד המלך שסודר בצורה נעימה לעין על מפה צחורה ונקיה.

הקהל התיישב סביב לשולחן הערוך, עשו קידוש אחד וקידוש שני, העבירו את הגביע מכאן לשם וכמובן שנשאר שובל של טיפות אדומות על המפה הנקיה, עקודים נקודים וברודים... וכשכולם התחילו לאכול נפל לפלוני הקוגל ולרעהו החליקה הפשטידה, ובקיצור לא עבר זמן רב עד שמהמפה הלבנה והנקיה לא נותר כל זכר. המשגיח רבי אליהו עמד מן הצד וצפה בכל המחזה בלא לומר מילה. בסיום האירוע, לאחר שכולם יצאו, פנה לאבי החתן וביקש ממנו: "אולי אתם יכולים לקרוא לרעבעצין שלכם? אני רוצה לברך גם אותה". נו, רבי אליהו הצדיק רוצה לתת ברכה, מי לא יקפוץ על ההזדמנות. בעלת הבית הגיעה מן המטבח, ורבי אליהו פנה לשני בני הזוג ואמר להם: "אני מברך אתכם שהחתונה תהיה בשעה טובה ומוצלחת, עם שפע ברכה וסייעתא דשמיא, ושתזכו לראות מהם אידישע נחת ודורות ישרים!"

בעוד בעלי הבית עונים 'אמן' בדביקות, המשגיח רבי אליהו והוסיף: "רק דבר אחד רעבעצין, אני רוצה לבקש מכם טובה. היות ואני אדם מבוגר, והיד שלי רועדת קצת, יכול להיות שבזמן שעשיתי קידוש נשפך קצת יין על המפה... על פי דין מן הסתם צריכים לשלם, אבל אני מבקש מכם שתמחלו לי. וכשאתם כבר מוחלים, אני מבקש שתמחלו לכל היהודים שהיו מסובים כאן ולכלכו את המפה בלא שימת לב..."

”וכי התעסקת עימו פעם בענייני כספים?”

נספר עוד:

אחד מגדולי ירושלים וגאוני התורה בדור האחרון, שהתפרסם בדקדוקו העצום וחרדתו הממשית מפני כל סרך גזל, היה הגאון רבי **אברהם יעקב זלזניק** זצ”ל, ראש ישיבת ‘עץ חיים’. זהירותו מחשש גזל ומעילה בכספי הקדש היתה כה גדולה, עד שכאשר היה נותן המלצות לאברכי כולל ‘עץ חיים’, היה מכניס מיד בקופה של הישיבה כמה פרוטות כדי עלות הבלנק – הדף הרשמי – של מוסדות ‘עץ חיים’, למרות שזה לא נועד לשימושו האישי אלא לצורך אברכי הישיבה, ולא זו בלבד אלא שבדיוק לצורך זה ניתנו לו הדפים מלכתחילה.

נכדו הרב **ישראל קרביץ** שליט”א מספר, כי פעם הוא התלווה אל סבו בדרכו אל אחת משיבות מועצת גדולי התורה בבני ברק, כשכבר היה בשנותיו האחרונות. רבי אברהם יעקב הסכים שהוא ילווה אותו עד לחדר האסיפה, ובדרכו לשם נזקק הנכד להשתמש בכיור. אך כאשר הושיט את ידו למתקן מגבות הנייר שהותקן שם, גער בו רבי אברהם יעקב: “גזל! גזל!” הנכד ניסה להצטדק: “הרי אני המלוה שלכם לכאן”, אך הסבא השיב כנגדו: “אותי הזמינו לכאן, אותך לא...”

סיפר הגאון הצדיק רבי **משה אהרן שטרן** זצ”ל, משגיח ישיבת קמניץ, כי פעם הגיע יהודי לבית מרן ה'חזון איש' זצ”ל, וסיפר לו כי זכה לאחרונה בסייעתא דשמיא לארס את ביתו עם חתן תלמיד-חכם וירא שמים. הגיב ה'חזון-איש' ואמר: “התיינח תלמיד חכם אפשר לדעת, אבל ירא שמים מנא לך? וכי פעם התעסקת עמו בענייני כספים?”...

לסיום נוסיף ונאמר, כי אולי סיפורים אלו נדמים לנו כרחוקים מאיתנו, אך יש לדעת, כי ההקפדה בנושאי ממון מהווה חלק מרכזי ביותר בעבודת השם של האדם, ומי שחרד וירא על ישרות ממנו – זה מסמל הרבה על אישיותו ועל רמת יראת השמים שבוערת בו. (מתוך הספר ‘אוצרותיהם אמלא’)

בעלת הבית נענתה ואמרה: “אני כל כך מרוצה ומאושרת מהברכה של המשגיח, ואני מוכנה למחול לכל מי שלכלך את המפה”. או אז אורו עיניו של רבי אליהו, והוא נפרד מהם לשלום. כך, בזהירותו המופלגת, הציל רבי אליהו כמה עשרות אנשים מעוון גזל! מי עוד מהנוכחים חשב על כך?...

מאז שבירך אותי בברכה זו – אכן תמיד זה היה כך

על גדולי וצדיקי ירושלים של מעלה סופרו מעשים נפלאים בענין זה:

שמעתי מהרב הגאון רבי **יוסף זיבלד**, מחנך בתלמוד תורה תשב”ר בבני-ברק, כי הוא זוכר מימי ילדותו בירושלים כיצד אירע שאמו הלכה לרכוש מצרכי מזון בחנותו של הרב **אברהם ויספיש** זצ”ל בשערי חסד, והיא גילתה שהמוכר טעה בחישובו, ולמעשה קיבל פחות מהסכום שהיתה אמורה לשלם. היא חזרה אל החנות והסבה את תשומת ליבו לכך, אך אז שמעה ממנו את הדבר המדהים הבא:

”כאשר רציתי לפתוח את חנותי”, סיפר לה רבי אברהם, “חששתי שמא אכשל בדיני ממונות, והתייעצתי על כך עם חותני הגאון הצדיק רבי **דוד בהר”ן** זצ”ל. חותני אמר לי כי אפתח ללא חשש, ובירכני כי גם אם יקרה ואטעה בחישוב הסכום – אטעה לרעתי ולא לטובתי, וכך לא אכשל אף פעם בלקיחת פרוטה שאינה שלי. מאז שבירך אותי בברכה זו – אכן תמיד זה היה כך: כשהתגלתה טעות בחשבון אני הייתי המופסד. מעולם לא גיליתי טעות שלקחתי ממישהו יותר מה שהיה צריך לשלם...”

עוד סיפר רבי **יוסף זיבלד**, כי היה ילד קטן בשכונה שעמל לייצר מטוס קטן מדף נייר שמצא. הוא קיפל אותו באומנות, שרטט, חתך והדביק, עד שיצא חיקוי של מטוס מושלם... התאספו ילדי השכונה סביבו בחצר בית הכנסת, והילד הטיס את יצירתו באויר מהכא להתם ומהתם להכא, בהנאה ובהתרגשות בלתי מוסתרת כדרכם של זאטוטים. בשלב מסוים, כנראה הטריד הדבר את מנוחת אחד המתפללים, והלה ניגש בלא היסוס אל הילד, נטל את מטוס הנייר והרסו בן-רגע בין אצבעותיו, לקול בכיו וצערו של הילד ההמום. המתפלל שנהג שלא כדין קיבל תוכחה מכמה וכמה מתפללים על חוסר הסובלנות שלו, ועל כך שציער את הילד לחינם. היה מדובר בילד טוב שלא התכוין להפריע, ואם היו מבקשים ממנו היה מתרחק בשמחה למקום אחר.

אך תגובתו של רבי **דוד בהר”ן** שנכח בשעת מעשה היתה שונה מאחרים. הוא עמד נרעש מעוון הגזל בו נכשל האיש בחוסר מחשבתו. “בשמים נרשם כעת על שמך עוון חמור של גזל”, אמר לו רבי דוד בעינים יוקדות וברצינות תהומית. “כאילו לקחת פצצה והשלכת על מטוס גדול ואמיתי בשדה התעופה, מטוס ששווי עשרות אלפי דולרים... (צ”ל מליוני דולרים).. דין פרוטה כדין מאה, והמעשה שעשית כעת בפזיזות חמור הוא באותה מידה!”...

והנה יש לעיין דא"כ כל אחד שלא ירצה ללכת למלחמה, יאמר שהוא מפחד ויפטר מללכת למלחמה

מאוצרותיו של הרב חנניה צ'ולק שליט"א

וְנִתְּן לְפָנֶיךָ הַיּוֹרֵעַ וְהַלְחִיץ וְהַקָּבֵה (י"ח ג)

כשנתמנה המלבי"ם לרב בבוקרסט, שבה היו רבים הרחוקים מהתורה וקיום מצוותיה, דרש: התורה צייתה לתת לכהן את הזרוע, הלחיים והקיבה, והנה הרב בימינו הוא במקום כהן, וע"כ מבקש אני מכם ג' מתנות אלו, הזרוע - שכולכם תקפידו על הנחת תפילין, והלחיים - שתישמרו מגילוח הזקן. והקיבה - שתיזהרו בכשרות המאכלים... (ליקוטים וסיפורים נפלאים)

על איזה פחד מדובר

מִי הָאִישׁ הַזֶּה וְהוּא הַלֵּב (ב, ח)

בכוונת הפסוק 'הירא ורך הלבב', נחלקו בגמ' (סוטה מ"ד:) על איזה פחד מדובר. רבי עקיבא אומר: כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה. רבי יוסי הגלילי אומר: הירא מעבירות שבידו.

והנה יש לעיין דא"כ כל אחד שלא ירצה ללכת למלחמה, יאמר שהוא מפחד ויפטר מללכת למלחמה. והנה הרמב"ן (דברים כ' ח') כתב: אמרו בירושלמי (סוטה פ"ח): כולם צריכים להביא ראיה לדבריהם, כלומר שיביאו עדים על הבית ועל הכרם והאשה לפני שר הצבא, ואז ייתן לו רשות לחזור. וכן אמרו גם לדעת רבי יוסי הגלילי שצריך להביא ראיה על העבירה שבידו, ולולי כן - היו מרבית העם חוזרים בטענות שקר, אבל לדברי רבי עקיבא שאיננו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה, אמר שאין צריך להביא ראיה, שעדיו עמו.

איך מכריז השלט בחניות לממכר חפצי זכויות?

ימי חדש אלול קרואים 'ימי רחמים ורצון'. 'רחמים' הם לשון אהבה, כלשון הגמרא (שבת כג) 'דרחמים רבנן' - שאוהב תלמידו חכמים. ומה פרוש 'רצון'? מה הם 'ימי רצון'? אדם שבר חפץ, בא בעל החפץ אל המזיק ותובע ממנו לקנות לו חפץ חדש או לשלם לו את מלוא הנזק. איך מכריז השלט בחניות לממכר חפצי זכויות? 'שברת - שלמת'... אבל אם המזיק הוא חבר קרוב ואהוב של בעל החפץ, הוא יוותר לו על התשלום המלא, לכל היותר ידרוש ממנו תשלום סמלי. ואם המזיק הוא הבן של בעל החפץ - במקרה כזה הוא יסלח ויוותר לו לגמרי. לכל היותר הוא יעניש אותו באיזהו ענש חינוכי, כדי שלהבא ידע להיזהר. טבע הבריות ודרך העולם, שכאשר מדבר באדם קרוב, שרצוי ואהוב עליך, אתה מעלים עין וסולח לו בלבך. כל השנה הקב"ה דורש מהאדם תשלום מלא על העבירות. ה'תשלום' הוא על ידי חזרה בתשובה שלימה של החוטא, או על ידי מתן ענש לחוטא כחומרת המעשה. אך ימי חדש אלול הם 'ימי רצון'.

קרדיט: ישראל ברדוגו

בימים הללו בני האדם רצויים לפני ה' והוא דורש מהם תשלום קטן, סמלי, העיקר שמכאן ולהבא יידעו להיזהר ולא לשבור חפצים... למרות חטאי העבר אנו רצויים אצל הקב"ה.

ערכם של המעשים בחודש אלול רב יותר אדם נכנס לביתו של חברו ואומר לו: "אני צמא". אומר לו חברו: "בבקשה, גש למטבח, יש במקרר בקבוק מים קרים". האורח אומר לו 'תודה רבה' וממהר לגשת למקרר במטבח כדי להרוות את צמאונו. אך יש מקרה אחר: אדם נכנס לביתו של חברו ואומר לו: "אני צמא". אומר לו חברו: "שב בסלון, אני כבר מגיע..." כשהאורח יושב בסלון וממתין, חברו יוצא במהירות מן הבית ורוץ לקיוסק הקרוב, קונה בקבוק קולה וחוזר לביתו. נכנס לסלון ומגיש את הבקבוק לחברו... במקרה הזה האורח לא יסתפק באמירת 'תודה רבה' נימוסית, הוא ייצא מכליו כדי להודות לו במילים חמות על הטירחה שטרם עבורו.

בכל ימות השנה, כשאנו מקיימים מצוות, הקב"ה מעריך את מעשינו ונותן לנו שכר על כל מעשה ומעשה. אולם בחדש אלול הקב"ה מתייחס למעשינו כאלו טרחנו עליהם טרחה מיוחדת, ועל ידי כך אנו רצויים לפניו ואהבתו אלינו מתעצמת. בימי רצון אלו, ערכה של מצוה 'רגילה' הוא גדול פי כמה וכמה משאר ימות השנה. לכן, השכר שנקבל על מעשינו בחודש אלול רב יותר מבכל ימות השנה, כי לפי ערך המצוה - גודל השכר. (שש באמרתך)

(מתוך גליונו של הר' צ'ולק שופטים תשפ"ד)

מציף את לבך, גואה בך הרצון להשיב לו מנה אחת אפיים, ואז אתה צריך לדון אותו לכף זכות ולחשוב עליו טוב. אבל כאן, מי ביקש ממך בכלל לדון אותו? מה זה קשור אליך? רק כשהדברים קשורים אליך, ויש לך לב טעון, אז אתה צריך לדון לכף זכות".

על כל פנים, אם נמשיך את פירושו של רבי שמשון מאוסטרופולי, שהסיבה לצרות היא: "דְּבָרֵי רִיבּוֹת בְּשַׁעֲרֵיךָ", יש לפרש לפי זה את הנאמר בהמשך - "וְקָמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בְּ... וְעָשִׂיתָ עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגְדֹּל לְךָ" - באופן הבא:

כאשר אדם מבטל את דעתו לדעת תורה, ועושה ככל אשר מורים לו חכמי ישראל, ואפילו אם נדמה לו שהם אומרים על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין - הריהו חוסך מעצמו הרבה צרות, מריבות וכעסים.

גם אם היה נדמה לו שהוא הצודק בוויכוח - אבל אחרי שהרב פסק את מה שפסק, העסק "נגמר", לא משנה לו אם הוא מבין או לא מבין, שהרי הכל בהשגחה פרטית, וכך יכול השלום לחזור ולשרור בין הצדדים.

אבל אלו שאינם מבטלים את דעתם לדעת תורה וממשיכים לדבוק בשיטתם בלי כל נכונות "להתקפל" - ממשיכים את המחלוקת והורסים לעצמם, ולבני משפחתם, את החיים.

(מתוך 'דורש טוב' בהוצאת 'פה נוף')

קצרה, התבררה האמת.

כמה חשוב לבוא ולדבר, לשמוע את הצד השני, לנסות ולהכיל אותו. הרבה פעמים, כשמנסים לשמוע את הצד השני, מתגלות טעויות בהבנה שהביאה למחלוקת, וכשהצדדים מדברים ביניהם ומנסים להבין זה את זה - בא השלום.

סיפור נפלא נוסף, על הרבי מסקולען זצ"ל

לפנינו סיפור נפלא נוסף, על הרבי מסקולען זצ"ל, שפעם בליל שבת דיבר על גודל הענין לדון לכף זכות. יהודי אחד שישב שם שמע את הדברים, לקח אותם לתשומת לבו והחליט להתחיל ליישם בפועל.

כבר ביום ראשון בבוקר, בתפילת שחרית, הבחין ביהודי שהגיע לבית הכנסת באיחור גדול ממש, אחרי זמן תפילה. ברגע הראשון חשב להעיר לו, אלא שאז נזכר בדברי הרבי, ובנה לעצמו מהלך שלם לדון אותו לכף זכות מדוע הוא איחר, עד שהוציא אותו בלבו זך ונקי.

הוא שמח מאד שהצליח לעמוד בניסיון, ונכנס לרבי לספר לו ולהודות לו.

אמר לו הרבי: "אני לא דיברתי על המקרה הזה! אני דיברתי על אחד שבא ונותן לך סטירה, ואתה לא יודע מה לעשות לו. הכעס

נתיבים

אלפי יעדים נתיב אחד!

נתיב פרו - היחיד שמגיע לכל בתי הכנסת בארץ!
אלפי בתי כנסת נהנים כל שבוע מחלוקת עלוני שבת בצורה הטובה והמשתלמת ביותר.

רוצה שהעלון שלך יגיע ליעדו?
טלפון אחד והוא בנתיב הנכון!

074-703-5009

נתיבים
ככה מצליחים בשטח

מעוניינים להיות שותפים בזיכוי הרבים הגדול?

הנצחות ותרומות להגדלת תפוצת הגליונות

התקשרו
055 - 400 - 77 - 20

או כתבו לנו למייל
A950850750@GMAIL.COM

וראה שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה

שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה. ואמר לו שכיון שבעלי הבתים יש להם זכרון נפלא, לכן הוא מעיין במה שכבר דרש בשנה שעברה, שלא יחזור על דבריו.

וסיפר שפעם אחת היה הרב דורש דרשה בבית המדרש, ואשה אחת מעזרת נשים אמרה לחברתה, שהדרשה הזאת כתובה ב'צאינה וראינה', חברתה חברתה אית לה עד שהגיעו הדברים לאזני הרב, והחליט מאותו שבת ואילך שהוא בודק בצאנה וראינה שלא יאמר ח"ו איזה דבר בדרשתו מה שכבר כתוב שם. פעם אחת נכנס השמש לבית הרב לפני הדרשה, ומצא אותו מסתכל בצאינה וראינה, יצא השמש וסיפר לכל, שהוא תפס את הרב שבאמת הוא מעיין בצאינה וראינה לפני הדרשה...

והנה לך דוגמה נוספת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל (יח, ד).

מובא בספר 'פרי מגדים' והוגד לך - שעה שאדם אומר לך דבר טוב, דבר תורה: ושמעת - ואתה מאזין ומקשיב לו, ודרשת היטב - ולאחר מכן אתה בא ודורש את הדברים ברבים בשמך, כאילו הם שלך, והנה אמת ונכון הדבר - שחזרת על דבריו לנכון ובמדויק ואף על פי כן 'נעשתה התועבה הזאת בישראל', תועבה היא ודרך מאוסה היא לאדם להיות אומר דברי אחרים שלא בשם אומרים.

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד גרינוולד זצ"ל, בעל ה'קרבן לדוד', שפעם אחת נכנס לביתו היחידי יוסף מפאפא בשעה שהכין את הדרשה לשבת הגדול, וראה

ותשאל: למה דם ישראל הפקר הוא

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבית בשעריך (יח, ה)

אם לפלא יהיו בעיניך המשפטים והייסורים האכזריים הבאים על ישראל - "בין דם לדם" - ותשאל: למה דם ישראל הפקר הוא, ונשפך כמים, "בין דין לדין" - למה דינים וגזירות חדשות באים יום יום על ישראל, "ובין נגע לנגע" - למה פגעים ונגעים חדשים מתרגשים על ישראל יום יום?

אם זה ייפלא ממך, להווי ידוע לך כי כל זה בא מחמת: 'דברי ריבית בשעריך' - בגלל המריבות והמדנים אשר בערי ובעירות ישראל. שנאת חנם זו, ומריבות הידדיות אלה, הן הן הגורמות לסבלותינו ופגעינו הרבים.

(בשם המגיד מקלם ז"ל)

'וירשת' אותיות 'ותשרי'

צדק צדק תדריך למען תחיה וירשת את הארץ (יח, ט). כתב הרב החיד"א "צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת". אותיות 'ותשרי'. מכאן רמז להרבות בצדקה בימי הרחמים והסליחות, שמעבירין רוע הגזירה וזהו "למען תחיה".

וכתב ה"שם משמאל" מסוכטשוב (שופטים דף קיד). וכן הוא בראש השנה, בזכות זו הקבלה, שאדם מקבל על עצמו להיות טוב מכאן ולהבא, ואינו משגיח על זה שכבר קיבל בשנה שעברה ולא נעשה מזה כלום, רק שמאמין שמעתה יהיה טוב - בזכות זה זוכין בדין, אך צריכין לראות שתהיה הקבלה באמת ובלב שלם. וכמו שאמר רבי בונם מפרשיסחא ז"ע 'צדק צדק תרדוף שתדריך הצדק באמת ואמונה. וזהו: על שלשה דברים העולם עומד, על הדין ועל האמת (אבות א, יח). שיהיה דן את יצרו באמת

הגה"ק רבי יואל מסאטמר זצ"ל ה"דברי יואל", ביאר בפסוק זה תובנה מופלאה

דין להתוודות ככה על כל הרוג הנמצא שלא פטרנוהו בלא מזונות?

והוא מבאר כי הענין הוא דהנה על ידי שנהנין מן הרשעים, על ידי זה ניתוסף להם כח וחיות למשול בישראל ולעשות בהם כרצונם, וזה גורם שיוכלו לרצוח נפשות ישראל, נמצא שאם היו פוטרין אותו בלא לוויה ובלא אכילה ושתיה היה צריך לבקש מזונות מן הרשעים, וזה גורם שיוכלו להרוג אותו, על כן הוצרך הבית דין להתוודות ידינו לא שפכו את הדם הזה ואין לנו חלק בהריגה זו כי לא פטרנוהו בלא מזונות...

וענין ואמרו ידינו לא שפכו את-הדם הזה (כא)

הגה"ק רבי יואל מסאטמר זצ"ל ה"דברי יואל", ביאר בפסוק זה תובנה מופלאה, על פימה שביארו חז"ל וכי עלה על לב שזקני בית דין שופכי דמים הם, אלא לא ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונות ובלא לוויה.

והקשה הדברי יואל, שהרי ממשמעות הכתוב מוכח דמייירי במי שנהרג על ידי מעשה רציחה דכתיב לא נודע מי הכהו ועל פי הרוב לא היה סיבת הריגתו על ידי חסרון מזונות, ומדוע חייבה תורה לבית

משנכנס אלול עד יום הכפורים, כשכותב אדם אגרת לחברו צריך לרמז בו בתחילתו או בסופו שהוא מבקש עליו ומברכו שיזכה בימי הדין הבאים לטובה ולהחתם בספר חיים טובים

כל מה שכדאי לדעת על חודש אלול

לפני ה' בראש השנה שלושים יום קודם בתשובה ותפילה, ויתן כל לבו רק בעבודת ה'. (כלל קל"ח עיי"ש)

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין אמר שחייבים אנו להתחזק ולהתעורר בחודש זה כדי שלא נאבד את סגולת הימים הנפלאים. וחייבים אנו בזהירות יתר בימי האלול, שהלא כלל ידוע בדרכי העבודה שבשעה שהזמן מסוגל ביותר לזכות, כמו כן רבים בו הסכנות והפיתויים, ומשום כך צריכים אנו לשמור היטב את ימי האלול

כדי שח"ו לא ניפול ונכשל בו. (אור יחזקאל)

אני מתחזק במאה ברכות

המשגיח הגה"צ רבי דב יפה ביקש מבנו לשאול את הגרש"ז אורבאך במה להתחזק באלול, והשיב, "אני מתחזק במאה ברכות". מאה הברכות כשהם נאמרות בכוונה, הם מביאות ליראת ה', שהיא המפתח לכל שלמות האדם.

חז"ל לומדים את דין מאה ברכות בכל יום מהפסוק "ואתה ישראל מה ה' שואל מעמך כי אם ליראה את ה'" - 'אל תקרי מה אלא מאה'. ומפרש המהר"ל שהתורה רמזה את חיוב מאה הברכות בפסוק "ליראה את ה'" ללמדנו שהדרך להשיג יראת ה' היא על ידי מאה ברכות.

בנוסף הברכות מביאות אותנו גם לדבקות בה', כאשר יהודי מברך הוא חי את מציאות ה', הוא פונה אל ה', ברוך אתה..., מכיר בטובותיו, ומהלל אותו על כך.

ואכן כתב בעל הטורים שהתגין באות ק' של "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם" מרמזים למאה ברכות, ומסתבר שהתורה בחרה לרמזם ב'הדבקים' משום שמאה הברכות הם הדרך להגיע לדבקות בה'.

כאשר גוי ניגש לאכול הוא נפגש עם האוכל, אך כאשר יהודי ניגש לאכול הוא נפגש עם הקב"ה, וכמו שאנו אומרים בפזמון בשבת 'סועדים בו - לברך שלש פעמים', שמטרת הסעודה היא שנוכל לברך את ה'.

(עבודת הימים הנוראים במשנתו של המשגיח רבי דב יפה)

מסופר על הגר"י בלאזר, שבתחילת חודש אלול עלה לביהמ"ד ופתח דלתות ארון הקודש וגעה בבכיה רבה, מודה אני לפניך רבוננו של עולם שנתת לנו את חודש אלול שבו נתחזק באמונת המשפט... (אור יחזקאל)

הגרש"ז אויערבך היה רגיל לומר בחודש אלול, כי שם החודש מורה על ענינו, שהרי שמות החודשים עלו מבבל, ובלשון ארמית משמעות התיבה היא חיפוש ופשפוש, וכתרגום הפסוק

"ויתורו את ארץ כנען" ויאללון ית ארעא', וזו תעודתו של חודש אלול, שיפשפש כל אחד במעשיו ובמדותיו לתקן כל הצריך תיקון. (הליכות שלמה)

לגמור התהלים פעם שלישית קודם יום הכפורים

כתב המשנה ברורה (תקפ"א סק"ג): נוהגין בכל יום של ימי החול מראש חודש אלול ואילך, אחר התפילה אומרים בצבור עשרה מזמורים. וכיון שאין אומרים ספר שלם יש לומר בזכות מזמורי תהלים שקראנו לפניך כו'... ובימי התשובה שבין ראש השנה ליום הכפורים אומרים יותר מעשרה מזמורים, כדי לגמור התהלים פעם שלישית קודם יום הכפורים. וכתב (שם סק"א) שהנוהגים לומר תהלים כל אלול עם תחנונים 'יהי רצון', אין להתחיל בראש חודש. כתב הקיצור שולחן ערוך: משנכנס אלול עד יום הכפורים, כשכותב אדם אגרת לחברו צריך לרמז בו בתחילתו או בסופו שהוא מבקש עליו ומברכו שיזכה בימי הדין הבאים לטובה ולהחתם בספר חיים טובים. (וכן הוא במטה אפרים בשם המהרי"ל, ובבאר היטב)

באהבת הקב"ה את עמו ישראל

כתב החיי אדם: באהבת הקב"ה את עמו ישראל, הרבה להיטיב אותנו וציונו לשוב לפניו בכל עת שנחטא. ואף שהתשובה טובה בכל עת, מכל מקום חודש אלול הוא מובחר ומוכן יותר שמקובל תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת נבחרנו לעם... בכל שנה ושנה מתעורר עוד הרחמים למעלה והם ימי רצון. וכתב שחייב כל אדם עכ"פ להכין את עצמו ליום שיכנס למשפט

אני עומד לקחת הלוואות כדי לשפץ את הבית

הבית, לצבוע את כל הקירות, להחליף את השולחן, את הכיסאות, להזמין זגג שיתקין חלונות חדשים... אני עומד לקחת הלוואות כדי לשפץ את הבית. אומרת היא: "אינני מבינה, אתה עומד לקחת הלוואות? אנחנו עומדים לעבוד כעת שלושים שנה, כדי לממן חצי שעה של ביקור מלך בבית שלנו? שהמלך יבוא לבקר, יראה איך אנחנו גרים, שיראה את הקירות השחורים, שיראה את הכיסאות השבורים, שיראה את מצב השולחן ואת החלונות המנופצים. כך אנחנו גרים!"

משיב לה: "הלא תביני, כי אם המלך שולח מכתב ומודיע על בואו, אין כוונתו לומר שהוא רוצה לראות איך אנחנו גרים. הוא רוצה לבדוק מה נספיק לעשות במשך שלושים יום כדי לקדם את פניו? אי אפשר להישאר באותו מצב של בית. את הקירות המפוחמים אפשר לכסות בבד או בסדין, על החלונות נתלה ציורי נוף, כך המלך לא יבחין שהם מנופצים, אבל את הכסא אי אפשר להעלים - אם המלך ישב על כיסא שבור הוא יפול על הרצפה ויהיה כאן ביזיון למלכות. כסא אחד אנחנו מוכרחים לקנות!"

מסיים ה"מתנת חיים": בראש חודש אלול שולח הקב"ה מכתב שבו הוא מודיע שהוא מגיע לבקר אצל כל אחד ואחד מאתנו במשך עשרה ימים. הוא יודע היטב שאי אפשר להשתנות מן הקצה אל הקצה בזמן כל כך קצר, אבל לכל הפחות הוא מצפה מאתנו שנכין כסא אחד שלם עבורו.

כל אחד מאתנו יודע בעצמו מה הוא צריך לתקן. כל אחד יודע באיזה דבר הוא יוכל לזכות ולהכין כסא למלך.

(מתוך 'דורש טוב' ימים נוראים בהוצאת 'יפה נוף')

הגאון רבי ברוך רונבלום שליט"א:
משל נפלא על עבודת הימים הללו מובא בספר "מתנת חיים": מלך רם ונישא קבע לו מנהג לבקר במהלך עשרה ימים בשנה בבתי של אנשים ברחבי המדינה. האנשים שאותם תכנן לבקר קבלו התראה שלושים יום קודם בואו של המלך, כדי שיוכלו להתכונן לקראת הביקור.

באחד היערות באותה מדינה, בתוך בקתה עלובה, התגוררו זוג אנשים עירייתיים. יום אחד הופתעו לגלות מכתב - המודיע כי בעוד שלושים יום, יבוא המלך לביקור בביתם.

הבעל קרא את המכתב והחוויר כסיד. איך יוכל להכניס מלך לתוך הבקתה שלו? בבית שלהם הקירות מפויחים, החלונות מנופצים ומכוסים בנייר דבק ובקרטונים, שום כסא לא מתאים לשום שולחן, אף רגל שולחן אינה באותו גודל כמו הרגל השנייה. הכיסאות מטים ליפול וצריך לדעת לשבת עליהם בזהירות.

איך אפשר להכניס מלך לתוך בית כזה? שואלת האשה: "ומה אתה מתכוון לעשות?"

עונה הבעל: "אני הולך להחליף את כל

המשולח התחיל לצעוק, לדפוק, עם הידיים ועם הרגלים, עד שאנשים ברחוב שמעו שאגות ועלו לראות מה קורה?

כי הנזים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעננים ואף קסמים ישמעו (יח"ג)

הגאון רבי מאיר צימרוט שליט"א: ה'עולם' מספר סיפור על ה"תוספות יום טוב" זצ"ל, שפעם בא אליו משולח

אחד, אדם גבוה ונשוא פנים, ואמר לו שהוא אוסף כסף עבור הישיבה של ה"ח בעיר קרקא. מששמע ה"תוספות יום טוב" שהלה אוסף לכבוד ה"ח, אמר: "אני רוצה לאסוף איתך". הוא ירד למטה והחל לאסוף בין החנויות, לאורך הרחובות הסמוכים לביתו. ומי רואה את הרב ואינו נותן... ונתנו כולם בעין יפה.

בדרכם הם עברו ליד הבית של הרב, ה"תוספות יום טוב", והרב אמר למשולח: "הלכנו כבר הרבה. נעלה למעלה, נשתה משהו, נטעם משהו, ונחדש את הכוחות". כשסיימו ובאו לצאת, המשולח כיבד את הרב שיצא ראשון. הרב הסכים, ויצא ראשון. כשיצא, תפס את הדלת וסגר אותה והמשולח נשאר כלוא בפנים...

המשולח התחיל לצעוק, לדפוק, עם הידיים ועם הרגלים מבפנים, עד שאנשים ברחוב שמעו שאגות ועלו לראות מה קורה? הם ראו את הרב עומד בחדר המדרגות, הדלת נעולה, והמשולח עם הכסף בפנים צועק. שאלו את הרב: "למה סגרת אותו?" אמר הרב: "הוא רמאי ושקרן. הוא לא אוסף לישיבה של ה"ח. הכל שקר! לכו תחקרו אותו".

נכנסו בתוך החדר, ולאחר כמה אימים הוא פתח את הפה וגילה שהוא יהודי מומר, והוא אוסף כסף למיסיון כדי שיעבירו את ישראל

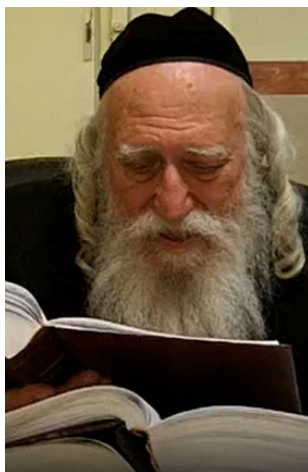
המשך בעמוד הבא <<<

**ולאחר שסיים את עבודתו הביא לו הסיני
למזכרת שתי בובות 'בבושקה'**

פרשת שופטים פ"ה גליון 'על הצדיקים' 073-345-30-95 A950850750@gmail.com

עורך המדור:
אלחנן נתן ליכטיג

להורי היה מפעל לבגדי ילדים, היינו עשירים גדולים

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: בילדותי התגוררתי בתל אביב. היו לי שישה אחים מחונכים להפליא, שהיו הולכים יחד עם אבי לבית הכנסת מדי שבת בשבתו. התנהגותם המעודנת והאצילית עוררה את התפעלות המתפללים בכל פעם מחדש. אחד המתפללים עסק לפרנסתו במכירת קלחי תירס חם ברחובות תל אביב. האיש היה עומד מאחורי דוכנו בסביבות התחנה המרכזית ומכריז בקול על מרכולתו. אשתו, שהיתה הולכת בגילוי ראש, היתה עומדת לידו ומסייעת לו בעבודתו. באחד הימים, כשעברתי ליד דוכן התירס, ושאלתי בשלומו של הרוכל, הוא אמר לי בהתלהבות: "מה אתה חושב לעצמך, שרק אבא שלך זכאי לילדים טובים ומחונכים? גם אדם פשוט כמוני זכאי לילדים טובים ומחונכים! לכן שלחתי את הבן שלי ללמוד בישיבת חברון, ואת הבת לבית יעקב" 'האנשים ראו אבא שמחנך בצורה כזו, הם התקנאו בו. ואכן זכה האיש שבנו יחידו צמח לאחד מצדיקי הדור.

להורי היה מפעל לבגדי ילדים וחנות שוקקת קונים. היינו עשירים גדולים. אמי עליה השלום שהיתה חכמה מאד, חששה מעין הרע, ולכן היתה לווה מאנשים כסף לשבועיים, ומחזירה אותו בדיוק בזמן. האנשים ריחמו עלינו באומרם: 'מסכנים, עם כל מה שיש להם הם עדיין זקוקים להלוואות', וכך לא קינאו בנו. בגד חדש היא היתה מלבישה לילדים לכבוד החגים, ובגד שלם רק לשבת. בימות החול היינו לובשים בגדים עם טלאים, כפי שהיה נהוג בימים ההם. אבי היה תמיד תמה: איצטבאות החנות מלאות בגדים. טלי מהם והלבישי את הילדים! והיא היתה עונה: "אני עושה זאת כדי לחנך את הילדים. אינני רוצה שהם ירגישו עשירים ויהיו בעלי גאווה. אם אלביש אותם בפשטות, הם לא ירגישו כאילו כל העולם שלהם".

כמה חכמה היתה במעשה זה. ההבנה שגם אם אדם זכה לעשירות עליו לנהוג בצניעות ובענווה ולא לנקר את עיני הבריות. היכן יש עוד אמהות כאלו?!

(אריה שאג ויקרא - בהוצאת 'פה נוף')

לְבִלְתִּי רוּם לְבָבוֹ

(יז ב)

..כִּי הִנָּאוּהוּ מִדָּה מִגִּנָּה
וְנִמְאָסֶת אֶצֶל הָאֱלֹקִים
אֶפִּילוּ בְּמִלָּה
כִּי לֹד' לְבָדוֹ
הַגְדֵּלָה וְהַרְוֵמָה
וְלֹד לְבָדוֹ הַתְּהִלָּה
וְבוֹ יִתְהַלֵּל הָאָדָם.

(רמב"ן)

למחרת אמר לו הציק נמצא על השולחן בתנאי ..

הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א: גבאי צדקה גדול יותר מהנותן צדקה 'גדול המעשה יותר מן העושה. החפץ חיים כתב: ההולך והמכתת רגליו לקבץ נדבות בעבורם, לענין זה זכותו כל כך גדול ומועלת לכפר עוונותיו כמו המביא עצים לבית המקדש. בזמנו מרן רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בא לבקש מגביר סכום עצום לטובת וועד הישיבות, ועלה לביתו ודפק על דלתו וביקש הסכום, ענה לו הגביר המתן עד למחר, ואז אחשוב בדעתך, למחר אמר לו הציק נתון על השולחן בתנאי שתבאר לי כוונת חז"ל 'גדול המעשה יותר מן העושה' - אני נותן חמישים אלף רובל, ושכרך גדול ממני שאתה הוא המְעֻשֶׂה. השיב לו רבי יחזקאל, בודאי שכרך גדול למאוד, בכסף מצילים עשרות אברכים בני תורה לצורך פרנסת החג, אך את הבושה והדפיקה בלב שהיתה לי בשעה שבאתי לדפוק על דלתות ביתך לבקש סכום נכבד כזה - דפיקה זו עולה יותר מחמישים אלף רובל.

(אוצר הידיעות מחשבה ומוסר)

כמו שהוריות קטנה - כך אני כל כך קטן

פעם אמר שר התורה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, לבנו הגר"י יצחק שאול שליט"א: "הוריות זו המסכת הכי קטנה שיש לנו בש"ס, כמו שהוריות קטנה - כך אני כל כך קטן!" 'העיר לו בנו: אבא לא כל כך קטן, אבא גדול הדור! והשיבו אביו: "אתה חושב ככה, אבל אני, שאני יודע את האמת, תדע לך שאני קטן מאד!"

(אשרי מי שגדל בתורה)

הוא בא תשוש ואמר - אין לי כח לדבר

הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: אנו חוזרים ומספרים בכל שנה, שמרן רה"י (הגראי"ל שטיינמן) זיע"א היה פעם בתחילת הזמן בכרמאל, והוא לא כ"כ הרגיש טוב, הוא היה צריך לומר שיחה אח"כ פה בשיבה, הוא בא תשוש ואמר - אין לי כח לדבר, אני בא מן הדרך ומסתמא אני כרגע פטור גם מתפילה, רק באתי לבקש דבר אחד... שהבחורים המבוגרים יקרבו את הבחורים הצעירים... ואנחנו מוסיפים, שכשהצעירים יהיו מבוגרים - שיזכרו שגם אותם קירבו, וגם הם יקרבו...

רק היום אמר לי בחור בכדרך אגב, שבא אליו בחור אחר ואמר לו, אני זוכר שבאלול הראשון שבאתי - אתה קיבלת אותי יפה ועזרת לי להעלות את המזוודה לחדר שלי... איזה הרגשה טובה נתת לי... ההוא אפילו לא זכר... בכל הזדמנות - להתעניין, לחייך, לעזור, את זה הראש ישיבה רצה, ועל זה הוא מסר נפש שיהיה אכפתיות של בין אדם לחברו, לא רק תורה ויראת שמים אלא גם מידות טובות ובין אדם לחברו

(ארוחת חיים שופטים תשפ"ד)

ופתאום התעוותו פניו של רבי אלחנן כמי שהכישו נחש

בספר אור אלחנן על רבי אלחנן וסרמן מסופר הסיפור הבא: ר' שרגא בלוק שהסיע את רבי אלחנן אל העשירים שביקש להתרימם, נכנס יום אחד סיפר בהתרגשות רבה: גילוי שכינה ראיתי היום! מה קרה? נסעתי במכונית עם רבי אלחנן, שאינו מסתכל מחוץ לד' אמותיו ואינו מכיר את ניו-יורק, אך הנה נזדמן לנו לעבור ביעף את ה"42 סטריט" (אזור ידוע לשימחה בניו יורק) ופתאום התעוותו פניו של רבי אלחנן כמי שהכישו נחש וזעק מרה אלי: "צחנה עולה באפי, להיכן אתם מוליכים אותי? הלא כאן הטומאה בוקעת ועולה! ולא יכול להירגע עד שיצאנו מהתחום.

(גליון של הר' שלמה קולדצקי כי תצא תשפ"ד)

לי כבר אין את מחסום השיניים, לכן חושש אני לדבר

שומרים - השיניים והשפתיים, וגם איתם לא תמיד הוא מצליח לעמוד במשימה. לי כבר אין את מחסום השיניים, אם כן שומר אחד חסר. לכן חושש אני לדבר, אולי אפגע במישהו, אולי אומר דבר שאינו הגון ואינו ראוי... ומסופר על רבי יעקב קאפל רייך, רבה של בודפשט, שהיה דרשן בחסד עליון, כי פעם אחת, שעות ספורות לפני דרשת שבת שובה, ראוהו מקורביו רכון על ערימת ספרים וכולו אחוז שרעפים. שאלוהו בתמיהה: "הלא הרב מורגל בדרשות בפני ציבור, וכי עדיין צריך הוא להכין עצמו לדרשה?" אמר הרב: "אין אני צריך להכין את אשר עלי לדבר, צריך אני לעמוד על מה שאין לדבר..."

(הגאון רבי אברהם צבי מרגליות שליט"א - נאה דורש ויקרא)

לפתע, אבי מורי שליט"א קורא לי מהר ומפנה אותי תראה איך מרן מתפלל

בעת שאני מחזיק בעט הסופרים, מהרהר אני בליבי כעת אנו באמצע להט בשגב ומעלת התפילה העצומה, ומה עושים שלא מצליחים להתפלל, נמצאים בטרדות שונות, פרנסה, או סתם מוחין דקטנות, לא כל העתים והשעות שוות מה עושים?! שמחה גדולה הציפה את ליבי, שרבינו הבעש"ט זיע"א מתייחס לכך. אומר הבעש"ט (פרשת נח) 'ואם רואה שהוא בסוד הקטנות ואינו יכול לכוון, שמתגברין עליו מחשבות זרות, אזי יתפלל כתינוק בן יומו מתוך הכתב'. אומר הבעש"ט, פשוט שיניח אצבע בתוך הסיידור ויקרא. לפני שנים הייתי בברית אצל מרן פוסק הדור הגר"ש אלישיב זצ"ל, שאמור היה להתקיים אחרי תפילת מנחה. הגענו, שקט ודממה השתרר בבית מדרשו של פוסק הדור, אשר עמד בתפילת העמידה. לפתע, אבי מורי שליט"א קורא לי מהר ומפנה אותי תראה איך מרן מתפלל, אצבעו בתוך הסיידור, מילה מילה, מתוך הכתב, כתינוק בן יומו, ואז סיפר לי, שבילדותו בחיידר, רבו היה תלמיד החפץ חיים זיע"א ותיאר בפניהם כיצד החפץ חיים התפלל, ואז אומר לי אבי, כפי תיאור זה, כך מתפלל הגר"ש זצ"ל!

(אור הדעת' משיעורי רבי יצחק זעקל הלוי פולק שליט"א רב ור"מ בית המדרש 'וידבר משה' ואתחנן תשפה)

עוֹשֶׂה אָדָם חָסֵד
בְּעוֹלָם -

מְתַעוֹרֵר חָסֵד

לְמַעַל וְשׁוֹרָה

בֵּינוֹם הָהוּא

וְאֵז אוֹתוֹ הַיּוֹם

עוֹמֵד לוֹ לְהִיּוֹת

מִגֵּן בְּשִׁבּוֹל

בְּשָׁעָה שִׁיִּצְטָרֵף לוֹ

(אהבת חסד)

הצדיקים הצעירים

המדור שבו תזכו בעוה"ז והשכר הגדול שמור לעתיד לבוא

נמאס!!! נמאס!!! נמאס!!! נמאס!!! נמאס!!! --- "זה בטח עוד תעלול של שמשון" חשבו כולם

חיים ויענקי מספרים על שליטי ה"נמאס" שהפכו לשיחת היום בכל הת"ת

לי כבר מזה! מהיום, תדעו לכם, אני לא מתכוון לתת לאף אחד את המצוות שלי, ואני מתכוון לקחת מכל מי שידבר עלי, את המצוות שלו". האמת, שברגע הראשון לא כלם הבינו מה בדיוק שמשון רוצה אבל הוא מיד המשיך והסביר: "השתתפתי ב'בין הזמנים' בקיטנת 'ילדים צדיקים'. נהניתי מאוד מהקיטנה

הכל התחיל ביום הראשון של חדש אלול. כלנו חזרנו ללמודים אחרי ימי "בין הזמנים", ולהפתעתנו מצאנו את הכתה מקשטת כלה עם בריסטולים ודפים שעליהם כתוב "נמאס". על הלוח היה מדבק פלקט עם "נמאס", על השלחנות מכזרים דפים שבהם כתוב "נמאס" - בכל מקום "נמאס". כלם הביטו האחד

בשני ולא ידעו להסביר מה זה, ורק שמשון, שהיה ידוע כשובב לא קטן, חיה. "זה בטח עוד תעלול של שמשון" חשבו כולם והמתינו לראות איך יגיבו בהנהלת הת"ת. תוך שעה קלה נהפכו שליטי ה"נמאס" לשיחת היום בכל הת"ת. שמשון נקרא במהירות למנהל ואף אחד לא ידע מה אמר שמשון למנהל, אך כשיצא מחדרו ראו כלם שגם המנהל היה מחזק, אבל אף אחד לא הצליח להוציא משמשון מה זה שליטי ה"נמאס".

רק בעוד יומים תגיע התשובה" ענה שמשון לכל מי ששאל אותו שאלות, וכך נאלצו כלם להמתין ליום המיחל.

לכן, תזכרו מה שאני אומר לכם היום: מעתה ואילך בעז"ה ובלי נדר אני לא מדבר על אף אחד דבר גנאי כלשהו; לא מענין אותי מי נכשל במבחן ואני לא רוצה לדעת מי צחק עלי. שאף אחד לא יבוא וידבר אתי דברי גנאי על משהו אחר.

באותו בוקר הביטו כל בני הכתה בשמשון ובמתח. "נמאס לי כבר מכל המצב הזה!" הודיע שמשון בקול, "נמאס לי כבר שכל המצוות שאני מקים והלמודים שאני כל כך משקיע בהם, כל המצוות האלה והשכר עליהם יחשבו כאלו אחרים עשו אותם, ורק אני אשאר בלי מצוות! נמאס

אני מקים חבורה מיוחדת שתקרא 'חבורת הצדיקים הצעירים'

חוץ מזה, אני מקים חבורה מיוחדת שתקרא 'חבורת הצדיקים הצעירים', בחבורה הזאת יהיה שתף רק מי שמוכן לקבל על עצמו לדבר רק דברים טובים על חבריו. כל מי שרוצה להצטרף לחבורת הצדיקים הצעירים, שייצביע עכשיו, הכריז שמשון, ופתאום הפתעה גדולה, כמעט

באותו בוקר הביטו כל בני הכתה בשמשון

באותו בוקר הביטו כל בני הכתה בשמשון בדממה ובמתח. "נמאס לי כבר מכל המצב הזה!" הודיע שמשון בקול, "נמאס לי כבר שכל המצוות שאני מקים והלמודים שאני כל כך משקיע בהם, כל המצוות האלה והשכר עליהם יחשבו כאלו אחרים עשו אותם, ורק אני אשאר בלי מצוות! נמאס

כָּל בְּנֵי הַכֹּהֵן הַצְבִּיעוּ.

"רָגַע, רָגַע" אָמַר שְׁמִשׁוֹן, "זֶה לֹא כָּל כֶּף פָּשׁוּט, תִּדְעוּ לָכֵם שְׂאֵנִי מִתְכַּוֵּן בְּרָצִינּוֹת וְשִׁצְרִיף לְהַשְׁקִיעַ בְּעֵנֶיךָ. לָכֵן, אֲנִי מוֹדִיעַ שָׂרָק מִי שֶׁיַּעֲמִד בְּשֵׁנֵי תַנָּאִים, יוּכַל לְהַצְטָרֵף לַחֲבוּרָה.

הַתַּנָּאִי הָרִאשׁוֹן: עַל כָּל אֶחָד לִכְתֹּב לִי חֲמִישִׁים פַּעַם אֶת הָאֲזָהָרָה הַחֲמוּרָה שֶׁל ה"חֲפֶץ חַיִּים" בְּהַקְדָּמָה "כָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע מְגַדִּיל עֲוֹנוֹת עַד לְשִׁמְיָם" וְאֵת זֶה אֲנִי עוֹשֶׂה כְּדֵי שֶׁתִּזְכְּרוּ טוֹב טוֹב מָה הַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע". וּפְתָאוֹם הַתִּבְרָר שֶׁדִּבְרִיו שֶׁל שְׁמִשׁוֹן הַצְלִיחוּ לַעֲזֹרֵר אֶת כָּל הַכֹּהֵן, כִּי כִמְעֻט כָּלָם מִהָרָו לַקַּחַת דְּפִים וְלִכְתֹּב שֶׁכָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע מְגַדִּיל עֲוֹנוֹת עַד לְשִׁמְיָם.

זֶה בְּאֵמֶת הָיָה קִשָּׁה לִכְתֹּב זֹאת חֲמִישִׁים פַּעַם

זֶה בְּאֵמֶת הָיָה קִשָּׁה לִכְתֹּב זֹאת חֲמִישִׁים פַּעַם, אֲבָל הָאֵמֶת שֶׁכָּפָּה זֶה נִכְנָס לְרֹאשׁ שֶׁל כּוֹלָם וּבִעֲקָרָה לֵב. כְּשֶׁכּוֹלָם הַגִּישׁוּ לְשְׁמִשׁוֹן אֶת הַפְתָּקִים רָאִינוּ שֶׁהוּא מְחִיָּה.

"יָפָה שֶׁהַצְלַחְתֶּם בְּמִשְׁיָמָה הָרִאשׁוֹנָה" הוּא אָמַר, "אֲדָּה אֲתֶם רוֹצִים לְהַצְטָרֵף לַחֲבוּרָה הַמִּיּוֹחֶדֶת אֲתֶם חִיבִים

לַעֲמֹד גַּם בְּתַנָּאֵי הַשֵּׁנִי. הַמְשִׁימָה הַנוֹסֶפֶת הִיא לִכְתֹּב לִי, מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת אִם שְׁמַעְנוּ לְשׁוֹן הָרַע אוֹ רְכִילוֹת - אִיךָ נִתְקַן זֹאת. אִם, לְדוֹגְמָא, מִיִּשְׁהוּ סֵפֶר לָנוּ דְּבָרֵי גִנְאֵי עַל הַחֲבֵר, וְעַכְשָׁיו אֲנִי חוֹנְנוּ רוֹצִים לְתַקֵּן אֶת הָעֵנִי, מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת? כָּלֵנוּ מִהָרָנוּ לְחַפֵּשׁ בְּסֵפֶר "חֲפֶץ חַיִּים" כְּדֵי לְהַצְטָרֵף לַחֲבוּרָה שֶׁל שְׁמִשׁוֹן...

וְאֵז מְצָאנוּ שְׁכָתוֹב כִּכָּה:

וְאִם כָּבֵר עֲבָר וְקִבֵּל רְכִילוֹת, תִּיקְנוּ שְׁתִּיתִחֲזֵק לְהוֹצִיא הַדְּבָר מִלְּבוֹ

רָגַע, שְׁמַתֶּם לֵב שְׁחִסְרִים כָּאֵן 2 מַלִּים, עֲזְרוּ לָנוּ גַם אֲתֶם לְהַשְׁלִים! עָנוּ לָנוּ מָה הַמַּלִּים הַחֲסֵרוֹת כְּפִי שְׁמוּבָא בְּסֵפֶר "חֲפֶץ חַיִּים - שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן" בְּהַלְכוֹת רְכִילוֹת, כָּלֵל ה' סְעִיף ז'.

אִם הַנֶּכֶם מְעַנְיָנִים לְזַכּוֹת בְּפָרְסִים שֶׁלָּנוּ כָּאֵן בְּגִלְיוֹן, אֵז מִתְקַשְּׁרִים עַכְשָׁיו לְמוֹקֵד 'עַל הַצְדִּיקִים' 073-345-30-95 עַד יוֹם שְׁנֵי בְּשַׁעָה 8.00 בְּעֶרֶב, אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם וּמְשַׁפָּחָה שְׁלָכֶם, וּמִס' טֵלְפּוֹן וְאֵת הָעִיר שְׁאֲתֶם מִתְגוֹרְרִים בָּהּ וְאֵז עוֹנִים כְּמוֹכֵן אֶת הַתְּשׁוּבָה לְשִׁאלָה זֹאת.

הַתְּשׁוּבָה לְשִׁאלָה בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר:

לְשׁוֹן הָרַע הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר הוּא כְּאֲשֶׁר אֲנִישִׁים מְדַבְּרִים בְּאִפֹּן קְבוּעַ דְּבָרֵי גִנְאֵי עַל הַחֲבֵרִים שְׁלָהֶם. וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר הַפְּסוּק 'יִכְרַת ד' כָּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת' (תְּהִלִּים י"ב)

מִי זֹכֵה בְּפָרְסִים?

בְּגִלְיוֹן פָּרִשֶׁת עֵקֶב הַבְּטַחְנוּ שׁוֹבֵר קִנְיָה לְסִפְרִים בְּשׁוּוֹי 50 ש"ח.

הַזֹּכָה הוּא:

מִנְחָם שִׁשׁוֹן מִירוֹשָׁלַיִם זָכָה ב 50 ש"ח

הַזֹּכִים מְקַבְּלִים הוֹדָעָה טֵלְפוֹנִית

לְתִשׁוּמַת לְבָבֶם: עֵקֶב רַבּוּי הַפְּנִיּוֹת וְתִשׁוּבוֹת הַקּוֹרְאִים.

כָּל מְשַׁפָּחָה נִכְנָסֶת רַק פַּעַם אַחַת לְהַגְרָלָה. לָכֵן, אִם יֵשׁ כְּמָה בְּנֵי מְשַׁפָּחָה הַמְעַנְיָנִים לְהַשִּׁיב, יֵשׁ לַעֲשׂוֹת זֹאת בְּשִׁיחָה אַחַת בְּלִבָּד.

כָּכָה

עוֹנִים תְּשׁוּבוֹת וְזֹכִים בְּפָרְסִים

בְּמָה זֹכִים?

זֹכִים בְּשׁוֹבֵר לְקִנְיַת סִפְרִים בְּסָף 50 ש"ח

אִיךָ עוֹנִים?

מְכִינִים אֶת הַתְּשׁוּבוֹת לְכָל הַשְּׁאֵלוֹת בְּקִצְרָה מִתְקַשְּׁרִים לְמוֹקֵד 'עַל הַצְדִּיקִים'

073-345-30-95

כָּל שָׁבוּעַ עַד יוֹם שְׁנֵי בְּשַׁעָה 8 בְּעֶרֶב

מְשִׁאֲרִים אֶת שְׁמֶכֶם וּמִס' הַטֵּלְפּוֹן שְׁלָכֶם עוֹנִים אֶת הַתְּשׁוּבוֹת בְּקוֹל צֶלּוּל וּבְהִיר

עַכְשָׁיו מִתְפַּלְלִים שֶׁתִּזְכְּרוּ

ימי הרחמים והסליחות

ניצוצות ופנינים
לזכות לקרבת אלוקים

השאלה הנשאלת היא מה עושים עכשיו?

הגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל
על הדבר הראשון שצריך לעשות

בימי קדם - כאשר בירכו את ברכת
חודש אלול בבית הכנסת, אחזה בכולם
חיל ורעדה. כך היו פני הדברים כאשר
הרחוב היהודי עדיין היה רווי ביראת
שמים - ברגע שהזכירו את אלול, כולם
רעדו.

השאלה הנשאלת כעת היא: מה עושים
עכשיו? כמובן שתגידו שיש להתכונן
ליום הדין על ידי תשובה. אנשים
יתעסקו, אני בטוח, בלימוד הספרים
המלמדים אותנו את דרכי התשובה.
יחשבו כיצד להוסיף ולהתחזק בקיום
המצוות, וירבו בצדקה יותר ממה שהם
נותנים בכל השנה. הם יתנהגו ביתר
דרך ארץ ומידות טובות. אני בטוח שעם
הקודש מודע ליום הדין הממשמש ובא,
וכלם מתכוונים לנצל את חודש אלול
כדי להתכונן כראוי

אולם ישנו דבר אחד שאותו אנו
נוטים לשכוח; לפני שניגש לאותו היום
שבו נתחנן לפני הקב"ה, "כתבנו בספר
החיים". הדבר הראשון הוא: מה עם
היהדות לה' על מה שהוא נתן לך עד
עכשיו? אנחנו עומדים תמיד עם יד
מושטת: "תן לי תן לי עוד". ומה עם
להגיד תודה על מה שהוא כבר נתן לך?
האם הודאה לה' היא דבר כל כך קטן?
מי שנכנס לשנה החדשה מבלי
שהקדיש זמן להודות ה' על זו שעברה
זה עתה, הרי שהוא נכשל בחובתו גדולה
ביותר, לא רק כיהודי אלא כבן אדם.

(מתוך מאמר נרחב 'תורת אביגדור' ראה תשפ"ב)

אחרי החתונה אמרה לו אמו הרבנית ע"ה שלא ראוי לעשות כן

מרן שר התורה
הגר"ח קניבסקי זצוק"ל
על הקבלה הכי טובה לאלול

שח רבינו מרן שר התורה הגר"ח
קניבסקי זצוק"ל, שבבחרותו היה נוהג
לעשות תענית דיבור מראש חדש אלול
עד לאחר יום הכיפורים, אמנם אחרי
החתונה אמרה לו אמו הרבנית ע"ה
שלא ראוי לעשות כן, ושאל את אמו
א"כ במה כן ראוי להתחזק, ואמרה לו
שיאמר תהלים בכל יום, וכך נהג עד סוף
ימיו (שיח אמונה גליון י"ג).

הקבלה הכי טובה תפילה והתמדה

כשנשאל רבינו זצ"ל, בימים אלו מה
לקבל, היה אומר עכשיו עומדים לפני
יום הדין, לפני ראש השנה, הקבלה
הכי טובה עכשיו זה להתפלל כראוי
(להדבק פ"ג).

ופעמים שענה שיש לקבל באלול
ללמוד בהתמדה (שיח אמונה גליון י"ג),
לקבל ע"ע לשבת וללמוד (להדבק פ"ג)
(קובץ גליונות שופטים תשפד)

אל תכין עצמך כל כך הרבה, גיי נישט לערנען נאר לערן שוין'

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א
על ההכנה לאלול

הנה הרה"ק ה'
'לב שמחה' זי"ע
היה אומר לפרש
בדרך מליצה
את השנה
(אבות ד'י) 'הוי
ממעט בעסק

ועסוק בתורה', ימעט האיש לעסוק
סביב התורה - להכין לעצמו 'תנאים'
שעל ידם יוכל לעסוק בתורה בנקל, כגון,
קאווע, חברותא, ספר בהוצאה פלונית,
מקום ישיבה מסוים, כסא מסוים, שולחן
מסוים, אל תכין עצמך כל כך הרבה, 'גיי
נישט לערנען נאר לערן שוין' - אל תהיה
עסוק בהליכה ללמוד אלא למד כבר.

כיו"ב מביאים בשם הרה"ק בעל
ה'סולם' זי"ע, על הפסוק (שמות יז)
'נרפים אתם נרפים על כן אתם אומרים
נלכה נזבחה לה'. מאחר שאתם נרפים
לכן הנכם עסוקים עם נלכה נזבחה,
היצר מעסיק אתכם עם ה'הכנות' סביב
העיקר, עם ההליכה, עם ה'לקראת',
במקום עם עצם התכלית, עצם עבודת
ה' והתקרבות אליו. ולדידן ייאמר, כבר
הגיע 'שבת מברכין אלול', חודש אלול
קרב ובא, חודש התשובה וההתקרבות
אל ה', ויש המתעסקים 'סביב' התשובה,
מתוועדים, יושבים ומעוררים רצון, ואכן
הכל חשוב ונחוץ, אבל העיקר לעשות
למעשה.

(באר הפרשה ראה תשפד)